

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES JULIANES KOKOTES
[JULIANE KOKOTT] SECINĀJUMI,
sniegti 2012. gada 13. decembrī¹¹

Lieta C-439/11 P

**Ziegler SA
pret**

Eiropas Komisiju

Apelācija — Konkurence — Aizliegtas vienošanās — EKL 81. panta 1. punkts un EEZ līguma 53. panta 1. punkts — Komisijas pamatnostādņu tiesiskās sekas — Ievērojama ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm — Naudas soda noteikšana — Efektīva tiesību aizsardzība tiesā — Tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu — Komisijas objektīvā objektivitāte — Vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminācijas princips — “Aizliegta vienošanās pārcelšanās nozarē” — Beļģijas starptautisko pārcelšanās pakalpojumu tirgus

I – Ievads

1. Šī lieta sniedz Tiesai iespēju pilnveidot tās judikatūru jautājumā par tiesiskajām sekām, kuras rada Eiropas Komisijas kā Eiropas Savienības konkurences iestādes izdotās daudzās pamatnostādnes. Šajā lietā uzmanības centrā ir 2004. gada “Pamatnostādnes par starpvalstu tirdzniecības ietekmēšanas jēdzienu”², kā arī 2006. gadā publicētās “Pamatnostādnes naudas soda aprēķināšanai”³.

2. Turklāt tiek izvirzīti daži pamattiesību jautājumi, kas regulāri tiek apspriesti saistībā ar konkurences tiesību pārkāpumu sakarā Komisijas ierosinātām naudas soda piemērošanas procedūrām. Šie jautājumi, pirmkārt, skar naudas soda aprēķināšanu un, otrkārt, jautājumu par Komisijas kā izmeklēšanas un lēmējiesādes objektīvo objektivitāti.

3. Šie tiesību jautājumi tiek uzdoti saistībā ar “aizliegtu vienošanos pārcelšanās nozarē”, ko Komisija pirms dažiem gadiem atklāja starptautisko pārcelšanās pakalpojumu tirgū Beļģijā un attiecībā uz ko tā 2008. gada 11. martā pieņēma lēmumu par naudas soda piemērošanu (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”)⁴. Komisija par dalību aizliegtajā vienošanās pārcelšanās nozarē līdzās deviņiem citiem uzņēmumiem vai koncerniem apsūdzēja arī sabiedrību *Ziegler SA* (turpmāk tekstā – “*Ziegler*” vai “apelācijas sūdzības iesniedzēja”) un piemēroja tai naudas sodu.

1 — Oriģinālvaloda – vācu.

2 — Komisijas paziņojums “Pamatnostādnes par starpvalstu tirdzniecības ietekmēšanas jēdzienu [EKL] 81. un 82. pantā” (OV 2004, C 101, 81. lpp.), turpmāk tekstā – “2004. gada pamatnostādnes”.

3 — Pamatnostādnes naudas soda aprēķināšanai, piemērojot Regulas (EK) Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu (OV 2006, C 210, 2. lpp.), turpmāk tekstā – “2006. gada pamatnostādnes”.

4 — Komisijas 2008. gada 11. marta Lēmums C(2008) 926, galīgā redakcija, par procedūru saskaņā ar [EKL] 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu (Lieta COMP/38.543 – Starptautiskie pārcelšanās pakalpojumi). Kopsavilkums ir publicēts OV 2009, C 188, 16. lpp., savukārt pilns šā lēmuma teksts ir lasāms vienīgi internetā, Komisijas Konkurences ģenerāldirektorāta vietnē, kur tā nekonfidenciālā versija franču valodā ir pieejama adresē <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/index.html>.

4. Pēc tam, kad Vispārējā tiesa ar 2011. gada 16. jūnija spriedumu⁵ (turpmāk tekstā – “Vispārējās tiesas spriedums” vai “pārsūdzētais spriedums”) noraidīja *Ziegler* prasību atcelt attiecīgo lēmumu, tā Tiesā iesniedza šo apelācijas sūdzību. Interesanti, ka arī Komisija tomēr nepiekrīt galvenajām pārsūdzētā sprieduma pamatojuma daļām un lūdz, lai Tiesa attiecīgo spriedumu atstāj spēkā, norādot citus motīvus. Līdz ar to šajā lietā būs jāizskata arī jautājums par to, vai un ciktāl apelācijas tiesvedībā šāda sprieduma motīvu aizstāšana (“*substitution de motifs*”) ir pieņemama.

5. Drīzumā Tiesā iztiesājamās apelācijas tiesvedības lietās vēl būs jānodarbojas ar virkni citu tiesību jautājumu saistībā ar aizliegtu vienošanos pārcelšanās nozarē⁶.

II – Tiesvedības priekšvēsture

6. *Ziegler* ir Beļģijā reģistrēts ģimenes uzņēmums, kas pieder fiziskām personām, kuras visas ir uzņēmuma dibinātāju lejupējie [radinieki], kā arī divām holdinga sabiedrībām, kas arī ir saistītas ar Cigleru [*Ziegler*] ģimeni⁷. Nozīmīgu *Ziegler* darbības daļu veido pārcelšanās pakalpojumi, kurus līdz 2003. gada decembrim sniedza viena no uzņēmuma nodaļām, bet kopš 2003. gada decembra – atsevišķa, pie *Ziegler* uzņēmumu grupas piederoša sabiedrība *Ziegler Relocation SA* (agrāk – *Euro Time*)⁸.

7. Kā liecina Komisijas veiktās izmeklēšanas rezultāti, laikā no 1984. līdz 2003. gadam starptautisko pārcelšanās pakalpojumu tirgū Beļģijā pastāvēja aizliegta vienošanās, kurā desmit pārcelšanās pakalpojumu uzņēmumi⁹ piedalījās atšķirīgos laikposmos¹⁰ un atšķirīgā apmērā.

8. Apstrīdētajā lēmumā Komisija konstatēja, ka minētā aizliegtā vienošanās bija visaptveroša aizliegta vienošanās vienota un turpināta pārkāpuma formā¹¹, kas balstījās uz trim aizliegtu vienošanos veidiem¹²:

- *cenu saskaņošanu*, iesaistītajiem pārcelšanās pakalpojumu uzņēmumiem savstarpēji saskaņojot klientiem aprēķināmās atlīdzības apmēru par pārcelšanās pakalpojumiem;
- vienošanos par kompensācijas maksājumu par noraidītiem vai neiesniegtiem piedāvājumiem (jeb *komisijas maksu*) sistēmu; tādējādi uzņēmuma, kas ieguvis pasūtījumu nodrošināt starptautisku pārcelšanos, konkurentiem zināmā mērā bija jāsaņem finansiāla kompensācija neatkarīgi no tā, vai tie paši arī bija iesnieguši piedāvājumu, lai saņemtu šādu pasūtījumu; klientiem nezinot, minētās komisijas maksas tika iekļautas attiecīgo pārcelšanās pakalpojumu galīgajā cenā;
- vienošanos par tirgu sadali, izmantojot tādu fiktīvu tāmju (jeb *viltus piedāvājumu*) sistēmu, kuras pārcelšanās pakalpojumu uzņēmums iesniedz klientam vai pārcelšanos plānojošai personai bez patiesa nodoma sniegt šādus pārcelšanās pakalpojumus; šajā nolūkā attiecīgais uzņēmums savus konkurentus informēja par cenu, apdrošināšanas likmi un uzglabāšanas izmaksām, kas tiem bija jāiekļauj savās attiecīgajās viltus pakalpojumu tāmēs.

5 — Vispārējās tiesas 2011. gada 16. jūnija spriedums lietā T-199/08 *Ziegler/Komisija* (Krājums., II-3507.lpp.).

6 — Šajā sakarā skat. lietas C-429/11 P *Gosselin Group u.c./Komisija*, C-440/11 P *Komisija/Stichting Administratiekantoor Portielje u.c.*, C-441/11 P *Komisija/Verhuizingen Coppens* un C-444/11 P *Team Relocations u.c./Komisija*. Lietā C-441/11 P *Komisija/Verhuizingen Coppens* es savus secinājumus sniedzu 2012. gada 24. maijā, bet lietā C-440/11 P *Komisija/Stichting Administratiekantoor Portielje u.c.* – 2012. gada 29. novembrī. Lietā C-441/11 P *Komisija/Verhuizingen Coppens* Tiesa 2012. gada 6. decembrī pasludināja spriedumu.

7 — Pārsūdzētā sprieduma 3. punkts.

8 — Pārsūdzētā sprieduma 2. punkts.

9 — *Allied Arthur Pierre, Compas, Coppens, Gosselin, Interdean, Mozer, Putters, Team Relocations, Transworld* un *Ziegler* (skat., piemēram, apstrīdētā lēmuma 345. apsvērumu).

10 — Šo laikposmu ilgums bija no trim mēnešiem līdz vairāk nekā 18 gadiem.

11 — It īpaši skat. apstrīdētā lēmuma 307., 314. un 345. apsvērumu.

12 — Šajā ziņā skat. apstrīdētā lēmuma 121. apsvērumu un pārsūdzētā sprieduma 10. un 13.–15. punktu.

9. Lai gan vienošanās par komisijas maksām un viltus piedāvājumiem bija piemērojama visā karteļa pastāvēšanas laikā (no 1984. līdz 2003. gadam), nebija iespējams pierādīt, ka cenu saskaņošana būtu tikusi īstenota arī vēl pēc 1990. gada maija¹³.

10. No faktiskajiem apstākļiem, kurus konstatēja Komisija, tā apstrīdētajā lēmumā secināja, ka iesaistītie uzņēmumi bija pārkāpuši EKL 81. panta 1. punktu un EEZ līguma 53. panta 1. punktu, dažādos laikposmos “tieši vai netieši nosakot cenas starptautiskajiem pārceļšanās pakalpojumiem Beļģijā, savā starpā sadalot šā tirgus daļu un manipulējot ar piedāvājumu pieteikumu iesniegšanas procedūru”¹⁴.

11. Apstrīdētais lēmums tika nosūtīts pavisam 31 juridiskai personai, kurām Komisija par pārkāpumiem piemēroja arī individuālus vai solidārus dažāda apmēra naudas sodus¹⁵. Aprēķinot naudas sodu apmēru, Komisija apstrīdētajā lēmumā piemēroja metodiku, kas aprakstīta tās 2006. gada pamatnostādnēs.

12. Atbilstoši Komisijas secinājumiem apstrīdētā lēmuma 1. punkta j) apakšpunktā *Ziegler* visaptverošajā aizliegtajā vienošanās piedalījās laikposmā no 1984. gada 4. oktobra līdz 2003. gada 8. septembrim, t.i., visā savas darbības laikā. Par to saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 2. punkta l) apakšpunktu uzņēmumam tika piemērots naudas sods EUR 9,2 miljonu apmērā, nepiemērojot solidāru atbildību.

13. Vairāki apstrīdētā lēmuma adresāti savu tiesību aizsardzību centās panākt, vēršoties pirmajā instancē – Vispārējā tiesā – ar lūgumu Komisijas lēmumu atcelt¹⁶.

14. Vispārējā tiesa 2011. gada 16. jūnijā ar pārsūdzēto spriedumu noraidīja prasību, ko *Ziegler* cēla 2008. gada 3. jūnijā, un piesprieda tai segt tiesāšanās izdevumus¹⁷.

III – Tiesvedība Tiesā

15. *Ziegler* šo apelācijas sūdzību iesniedza 2011. gada 25. augustā. Tā lūdz Tiesu:

- atzīt tās apelācijas sūdzību par pieņemamu un pamatotu;
- atcelt Vispārējās tiesas spriedumu un pašai taisīt galīgo spriedumu attiecīgajā lietā;
- apmierināt tās pirmajā instancē izvirzītos prasījumus un tādējādi atcelt apstrīdēto lēmumu, pakārtoti, atcelt tai ar šo lēmumu uzlikto naudas sodu vai, pakārtoti iepriekšējam prasījumam, būtiski samazināt minēto naudas sodu;
- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus abās instancēs.

13 — Šajā ziņā skat. apstrīdētā lēmuma 123.–153. apsvērumu.

14 — Apstrīdētā lēmuma 1. pants.

15 — Atsevišķie naudas sodi bija no EUR 1500 līdz EUR 9 200 000.

16 — Šajā ziņā līdztekus pārsūdzētajam spriedumam skat. vēl arī pārējos četrus Vispārējās tiesas 2011. gada 16. jūnija spriedumus apvienotajās lietās T-204/08 un T-212/08 *Team Relocations* u.c./Komisija (Krājums, II-3569. lpp.), apvienotajās lietās T-208/08 un T-209/08 *Gosselin Group* u.c./Komisija, lietā T-210/08 *Verhuizingen Coppens*/Komisija (Krājums, II-3713. lpp.) un lietā T-211/08 *Putters International* /Komisija (Krājums, II-3729. lpp.).

17 — Noraidīts tika vēl arī *Ziegler* prasījums apturēt apstrīdētā lēmuma 2. punkta piemērošanu un atbrīvot no nepieciešamības iesniegt bankas garantiju; skat. Vispārējās tiesas priekšsēdētāja 2009. gada 15. janvāra rīkojumu lietā T-199/08 R *Ziegler*/Komisija un Tiesas priekšsēdētāja 2010. gada 30. aprīļa rīkojumu lietā C-113/09 P (R) *Ziegler*/Komisija (Krājumā nav publicēts).

16. Savukārt Komisijas prasījumi ir šādi:

- noraidīt apelācijas sūdzību, aizstājot konkrētus Vispārējās tiesas sprieduma motīvus;
- pakārtoti, noraidīt prasību atcelt apstrīdēto lēmumu un
- piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

17. Tiesa saņēma rakstveida apsvērumus par apelācijas sūdzību un 2012. gada 24. oktobra tiesas sēdē uzklausa lietas dalībnieku mutvārdu apsvērumus.

IV – Juridiskais vērtējums

18. *Ziegler* apelācijas sūdzība ir balstīta uz četriem pamatiem, kuri skar dažādus tiesību jautājumus par ievērojamu ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm, par naudas soda apmēra aprēķināšanu un par prasību Komisijai ievērot objektivitāti.

A – Sākotnējās piezīmes

19. Pirms sākt pēc būtības izskatīt *Ziegler* izvirzītos apelācijas pamatus, ir jāaplūko divi ievadjautājumi, no kuriem viens skar Komisijas argumentācijas konkrētu daļu pieņemamību un otrs – *Ziegler* argumentācijas noteiktu aspektu pieņemamību.

1) Par Komisijas lūguma aizstāt konkrētus sprieduma motīvus pieņemamību

20. Pirmā un otrā apelācijas pamata kontekstā Komisija lūdz Tiesu, atstājot spēkā pārsūdzēto spriedumu, aizstāt dažus Vispārējās tiesas norādītos sprieduma motīvus ar citiem (franču valodā – “*substitution de motifs*”). It īpaši pirmā apelācijas pamata kontekstā Komisija uzskata, ka pienākums noteikt tirgu, ko prezumē Vispārējā tiesa, nepastāv. Otrā apelācijas pamata kontekstā Komisija tostarp apstrīd, ka 2006. gada pamatnostādņu rezultātā vispārēji ir kļuvušas stingrākas prasības lēmumu par naudas soda piemērošanu pamatojumam.

21. *Ziegler* uzskata šo lūgumu par nepieņemamu, jo Komisijas argumentācija esot neprecīza un tai turklāt neesot interese celt prasību.

22. Par pirmo *Ziegler* iebildumu pietiek norādīt, ka no iebildumu raksta pietiekami skaidri izriet, kurus pārsūdzētā sprieduma pamatojuma elementus Komisija vēlētos redzēt citādākus un kādu pamatojumu tā uzskatītu par atbilstīgu Vispārējās tiesas izvēlētajam pamatojuma vietā. Pretēji *Ziegler* viedoklim, šajā sakarā nebija vajadzīgs konkrēts Komisijas ierosināts formulējums.

23. Par otro iebildumu jāpiebilst, ka Tiesa konkrētus Komisijas prasījumus aizstāt sprieduma motīvus patiešām jau ir atzinusi par nepieņemamiem nepietiekamas intereses celt prasību dēļ¹⁸. Prasība par intereses celt prasību esamību, kas šajā kontekstā attiecas gan uz privilēģētu, gan neprivilēģētu apelācijas sūdzības iesniedzēju¹⁹, paredz, ka apelācijas rezultātam ir jārada labums lietas dalībniekam, kas ir iesniedzis apelācijas sūdzību²⁰.

24. Tomēr šī judikatūra attiecībā uz prasījumu aizstāt sprieduma motīvus nepieņemamību skar tikai gadījumus, kad Komisija vai nu pati iesniedz apelācijas sūdzību vai pretapelāciju²¹, vai arī tā lūdz Tiesu labot iespējamās kļūdas Vispārējās tiesas norādītajā pamatojumā, lai gan tās vispār neietilpst apelācijas sūdzības priekšmetā²².

25. Šajā kontekstā ir atšķirīga situācija. Komisija nav iesniegusi (pret)apelācijas sūdzību un nedz mutvārdu, nedz rakstveida apsvērumos Tiesā nav pārsniegusi arī *Ziegler* iesniegtās apelācijas sūdzības priekšmetu, atskaitot vienu izņēmumu, kas vēlāk tiks pieminēts²³. Gluži pretēji, Komisija galvenokārt ir aprobežojusies ar to, lai aizstāvētu Vispārējās tiesas spriedumu tieši no *Ziegler* apgalvojumiem par pieļautām kļūdām tiesību piemērošanā. Šā lietas priekšmeta kontekstā Komisija ir ierosinājusi aizstāt sprieduma motīvus, atstājot spēkā sprieduma rezolutīvo daļu.

26. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šādos apstākļos apelācijas procesā ir pieņemami aizstāt sprieduma motīvus²⁴, neatkarīgi no tā, vai Tiesa to dara pēc savas iniciatīvas vai arī apmierina kāda no lietas dalībniekiem “prasījumu” vai “ierosinājumu”. Tiesai nevar noteikt pienākumu ņemt vērā tikai tos argumentus, ar kuriem apelācijas sūdzības iesniedzēja ir pamatojusi savus apsvērumus, jo citādi Tiesai savs lēmums attiecīgos apstākļos būtu jābalsta uz nepamatotiem apsvērumiem par tiesību normu piemērošanu²⁵. Aizstājot juridiski nepareizu pārsūdzētā sprieduma pamatojumu, Tiesa procesuālās ekonomijas veidā izpilda savu uzdevumu nodrošināt, ka tiek ievērots tiesiskums Līgumu interpretēšanā un piemērošanā (LES 19. panta 1. punkta otrais teikums).

27. Atšķirīgs vērtējums jāsniedz vienīgi saistībā ar Komisijas apsvērumiem par EUR 40 miljonu robežvērtību. Tas tādēļ, ka pārsūdzētā sprieduma daļa, kurā Vispārējā tiesa aplūko šo jautājumu²⁶, apelācijas sūdzībā *nav* ietverta *Ziegler* izvirzītajos pamatos²⁷. Tādējādi arī Komisija nevar ierosināt aizstāt sprieduma motīvus attiecīgajā sprieduma daļā.

18 — 2009. gada 6. oktobra spriedums apvienotajās lietās C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P un C-519/06 P *GlaxoSmithKline Services u.c./Komisija u.c.* (Krājums, I-9291. lpp., 23.–26. punkts) un 2011. gada 21. decembra spriedums lietā C-329/09 P *Iride/Komisija* (48.–51. punkts).

19 — Spriedums apvienotajās lietās *GlaxoSmithKline Services u.c./Komisija u.c.* (minēts 18. zemsvītras piezīmē, 23.–26. punkts) un 2011. gada 21. decembra spriedums lietā C-27/09 P *Francija/People's Mojahedin Organization of Iran* (Krājums, I-13427. lpp., 43.–50. punkts).

20 — 1995. gada 19. oktobra spriedums lietā C-19/93 P *Rendo u.c./Komisija* (*Recueil*, I-3319. lpp., 13. punkts, pēdējais teikums), 2010. gada 14. septembra spriedums lietā C-550/07 P *Akzo Nobel Chemicals un Akros Chemicals/Komisija* (“*Akzo* un *Akros*”, Krājums, I-8301. lpp., 22. un 23. punkts), spriedums apvienotajās lietās *GlaxoSmithKline Services u.c./Komisija u.c.* (minēts 18. zemsvītras piezīmē, 23. punkts) un spriedums lietā *Francija/People's Mojahedin Organization of Iran* (minēts 19. zemsvītras piezīmē, 43. punkts).

21 — Spriedums apvienotajās lietās *GlaxoSmithKline Services u.c./Komisija u.c.* (minēts 18. zemsvītras piezīmē, 15. punkts).

22 — Spriedums lietā *Iride/Komisija* (minēts 18. zemsvītras piezīmē, 48. punkts).

23 — Šajā sakarā skat. tālāk šo secinājumu 27. punktu.

24 — 2011. gada 9. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-71/09 P, C-73/09 P un C-76/09 P *Comitato “Venezia vuole vivere” u.c./Komisija* (Krājums, I-4727. lpp., 118. punkts) un 2011. gada 9. jūnija spriedums apvienotajās lietās no C-465/09 P līdz C-470/09 P *Diputación Foral de Vizcaya/Komisija*, 171. punkts; tādā pašā nozīmē skat. 1992. gada 9. jūnija spriedumu lietā C-30/91 P *Lestelle/Komisija* (*Recueil*, I-3755. lpp., 27. un 28. punkts), 2003. gada 30. septembra spriedumu lietā C-93/02 P *Biret International/Padome* (*Recueil*, I-10497. lpp., 59.–65. punkts) un 2008. gada 9. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-120/06 P un C-121/06 P *FIAMM u.c./Padome un Komisija* (Krājums, I-6513. lpp., it īpaši 187. punkts).

25 — Šajā ziņā 2004. gada 27. septembra rīkojums lietā C-470/02 P *UER/M6 u.c.* (69. punkts) un 2010. gada 21. septembra spriedums apvienotajās lietās C-514/07 P, C-528/07 P un C-532/07 P *Zviedrija/API un Komisija* (Krājums, I-8533. lpp., 65. punkts).

26 — Pārsūdzētā sprieduma 56.–63. punkts.

27 — Apelācijas sūdzības iesniedzēja vērsās tieši pret nākamo sprieduma daļu pārsūdzētā sprieduma 64.–74. punktā, kas ir veltīta nevis EUR 40 miljonu robežvērtībai, bet gan tirgus daļas 5 % robežvērtībai (par šo jautājumu skat. pirmo apelācijas pamatu).

28. Neskatoties uz šo izņēmumu, Komisijas prasījumi aizstāt sprieduma motīvus tomēr ir pieņemami. Savus apsvērumus par to pamatotību es izteikšu atbilstošā brīdī, izvērtējot *Ziegler* izvirzītos attiecīgos apelācijas pamatus.

29. Ja attiecīgās pārsūdzētā sprieduma pamatojuma daļas patiešām būs jāaizstāj, tas, pretēji Komisijas viedoklim, nozīmē, ka apelācijas sūdzība ir nevis nepieņemama, bet gan nepamatota²⁸, jo tad pamati, ko *Ziegler* ir izvirzījusi pret pārsūdzēto spriedumu, nav izmantojami, t.i., tie kļūst neefektīvi (franču valodā – “*inopérant*”)²⁹.

2) Par Komisijas iebildumu, ka administratīvajā procesā *Ziegler* neesot apšaubījusi ievērojamas ietekmes uz tirdzniecību esamību

30. Komisija savos procesuālajos dokumentos vairākkārt uzsver, ka administratīvajā procesā *Ziegler* neesot apšaubījusi ievērojamas ietekmes uz tirdzniecību starp dalībvalstīm esamību, bet gan attiecīgo iebildumu esot izvirzījusi tikai tiesvedībā.

31. No procesuālās ekonomijas viedokļa šāda pieeja neapšaubāmi ir augstākā mērā nieipriecinoša. Tomēr juridiski par to nevar celt iebildumus. Proti, nav tādas Savienības tiesību normas, kura atceltu visus iebildumus, kas nav izvirzīti administratīvajā procesā, kurā tiek izskatīta lieta par aizliegtu vienošanos³⁰. Tādējādi *Ziegler* arguments par ievērojamu ietekmi uz tirdzniecību ir pieņemams.

B – Apelācijas sūdzības vērtējums pēc būtības

32. Apstrīdētais lēmums ir pieņemts pirms Lisabonas līguma spēkā stāšanās. Tādēļ šā lēmuma juridiskajam vērtējumam vēl ir piemērojami Eiropas Līgumu noteikumi Nicas līguma redakcijā, konkrēti – EKL 81. panta 1. punktā ietvertais aizliegums noslēgt aizliegtas vienošanās un pienākums norādīt pamatojumu atbilstoši EKL 253. pantam. Tomēr turpmākie apsvērumi nepārprotami ir attiecināmi arī uz LESD 101. panta 1. punktu un LESD 296. panta otro daļu.

1) Par ievērojamu ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm (pirmais apelācijas pamats)

33. Pirmais *Ziegler* izvirzītais apelācijas pamats attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 64.–74. punktu, kuros Vispārējā tiesa izskata jautājumu, vai aizliegtā vienošanās pārcelšanās nozarē varēja ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.

34. Proti, EKL 81. panta 1. punkts aizliedz nolīgumus uzņēmumu starpā tikai tad, ja tie “var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm”. Šī tā dēvētā *starpvalstu klauzula* domāta, lai norobežotu valsts konkurences tiesību un Savienības konkurences tiesību piemērošanas jomas³¹.

28 — 2003. gada 30. septembra spriedums lietā C-76/01 P *Eurocoton u.c./Padome* (*Recueil*, I-10091. lpp., 52. punkts), 2008. gada 6. novembra spriedums lietā C-203/07 P *Griekija/Komisija* (Krājums, I-8161. lpp., 42. un 43. punkts) un 2011. gada 29. septembra spriedums lietā C-520/09 P *Arkema/Komisija* (Krājums, I-8901. lpp., 31. punkts).

29 — 1993. gada 18. marta spriedums lietā C-35/92 P *Parlaments/Frederiksen* (*Recueil*, I-991. lpp., 31. punkts), spriedums apvienotajās lietās *FIAMM u.c./Padome* un *Komisija* (minēts 24. zemsvītras piezīmē, 187.–189. punkts) un spriedums lietā *Francija/People's Mojahedin Organization of Iran* (minēts 19. zemsvītras piezīmē, 79. punkts).

30 — 2010. gada 1. jūlija spriedums lietā C-407/08 P *Knauf Gips/Komisija* (Krājums, I-6371. lpp., 89.–91. punkts).

31 — 1966. gada 13. jūlija spriedums apvienotajās lietās 56/64 un 58/64 *Consten* un *Grundig/Komisija* (*Recueil*, 429., 495. lpp.), 1974. gada 6. marta spriedums apvienotajās lietās 6/73 un 7/73 *Commercial Solvents/Komisija* (*Recueil*, 223. lpp., 31. punkts), 2001. gada 25. oktobra spriedums lietā C-475/99 *Ambulanz Glöckner* (*Recueil*, I-8089. lpp., 47. punkts) un 2006. gada 23. novembra spriedums lietā C-238/05 *Asnef-Equifax* (Krājums, I-11125. lpp., 33. punkts).

35. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šāda nolīguma faktiskā vai potenciālā ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm nevar būt “maznozīmīga” (“mazsvarīga”)³², t.i., varbūtējai ietekmei uz tirdzniecību jābūt “ievērojamai”³³.

36. 2004. gada pamatnostādņēs Komisija, ņemot vērā Savienības tiesu judikatūru, ir raksturojusi noteiktus kritērijus, pēc kuriem var novērtēt, vai nolīgums uzņēmumu starpā var ievērojami ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm. Viens no šādiem kritērijiem it īpaši ir uzņēmumu nolīguma dalībnieku kopējās tirgus daļas 5 % robežvērtība tirgos, ko ietekmē šis nolīgums³⁴ (turpmāk tekstā arī – “5 % kritērijs”).

37. Ziegler uzskata, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi vairākas kļūdas, interpretējot un piemērojot tieši šo 5 % kritēriju.

a) Par nepieciešamību, izmantojot 5 % kritēriju, vispirms noteikt konkrēto tirgu (pirmā apelācijas pamata pirmā daļa)

38. Pirmā apelācijas pamata pirmās daļas kontekstā apelācijas sūdzības iesniedzēja galvenokārt izvirza iebildumu, ka Vispārējā tiesa, ņemot vērā 5 % kritēriju, esot nepamatoti “atbrīvojusi” Komisiju no prasības noteikt tirgu.

39. Šā iebilduma pamatā ir Vispārējās tiesas apsvērumi pārsūdzētā sprieduma 66.–72. punktā. Tajos Vispārējā tiesa motīvu daļā uzskata, ka tirgus daļas aprēķināšana kā loģisku priekšnoteikumu paredz šā tirgus noteikšanu un ka Komisija 2004. gada pamatnostādņu 55. punktā attiecībā uz 5 % kritēriju tieši esot apņēmusies veikt šādu tirgus noteikšanu³⁵. Pēc tam Vispārējā tiesa secina, ka Komisija neesot izpildījusi šo savu pienākumu, jo tā neesot noteikusi konkrēto tirgu³⁶. Vispārējā tiesa uzskata, ka Komisija šīs lietas apstākļos tomēr “tiesiski pietiekami ir pierādījusi”³⁷, ka 5 % robežvērtība bija pārsniegta. Šim Vispārējās tiesas secinājumam izšķirošs bija vērtējums, ka Komisija esot “sniegusi pietiekami detalizētu attiecīgās nozares aprakstu, tostarp piedāvājuma, pieprasījuma un ģeogrāfisko robežu aprakstu”³⁸. Tādēļ Komisija “izņēmuma kārtā” esot drīkstējusi balstīties uz 5 % kritēriju, *expressis verbis* neveicot tirgus noteikšanu 2004. gada pamatnostādņu izpratnē³⁹.

40. Ziegler apgalvo, ka pārsūdzētais spriedums šajā aspektā esot nepietiekami pamatots, katrā ziņā sprieduma motīvi esot pretrunīgi un pēc būtības neprecīzi.

41. Turpinājumā es vispirms pievērsīšos iebildumam par pamatojuma nesniegšanu (skat. uzreiz i) punktu), lai pēc tam analizētu tirgus noteikšanai noteiktos juridiskos standartus kontekstā ar 5 % kritēriju (skat. tālāk ii) punktu) un īsumā izskatītu Ziegler apgalvojumus par tirgus noteikšanā pieļautiem trūkumiem pēc būtības (skat. tālāk iii) punktu).

32 — 1999. gada 21. janvāra spriedums apvienotajās lietās C-215/96 un C-216/96 *Bagnasco u.c.* (*Recueil*, I-135. lpp., 60. punkts), spriedums lietā *Ambulanz Glöckner* (minēts 31. zemsvītras piezīmē, 48. punkts), spriedums lietā *Asnef-Equifax* (minēts 31. zemsvītras piezīmē, 34. punkts), 2008. gada 1. jūlija spriedums lietā C-49/07 *MOTOE* (Krājums, I-4863. lpp., 39. punkts) un 2009. gada 24. septembra spriedums apvienotajās lietās C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P un C-137/07 P *Erste Group Bank u.c./Komisija* (Krājums, I-8681. lpp., 36. punkts).

33 — Spriedums lietā *Asnef-Equifax* (minēts 31. zemsvītras piezīmē, 35. punkts) un spriedums apvienotajās lietās *Erste Group Bank u.c./Komisija* (minēts 32. zemsvītras piezīmē, 37., 46. un 66. punkts).

34 — 2004. gada pamatnostādņu 52. punkta a) apakšpunkts un 53. punkts.

35 — Pārsūdzētā sprieduma 66. un 67. punkts.

36 — Pārsūdzētā sprieduma 68. punkts.

37 — Pārsūdzētā sprieduma 69. punkts.

38 — Pārsūdzētā sprieduma 70. punkts.

39 — Pārsūdzētā sprieduma 72. punkts.

i) Par iebildumu par nepilnīgu un pretrunīgu sprieduma pamatojumu

42. Vispirms *Ziegler* apgalvo, ka Vispārējā tiesa neesot nekādā veidā pamatojusi, kāpēc tā, ņemot vērā 5 % kritēriju, esot “atbrīvojusi” Komisiju no prasības noteikt tirgu. Katrā ziņā sprieduma motīvi esot pretrunīgi.

43. Pretēji Komisijas viedoklim, šim iebildumam līdztekus apelācijas sūdzības iesniedzējas iebildumiem pēc būtības attiecībā uz tirgus noteikšanu ir īpaša nozīme. Jo vienalga, vai Vispārējā tiesa attiecībā uz tirgus noteikšanu ir izvirzījusi *pēc būtības* pareizus juridiskos standartus vai pārāk augstus standartus, tai savs spriedums *formāli* ir pienācīgi jāpamato. Vispārējai tiesai jānorāda motīvi, kas pēc tās domām bija noteicoši, lai pieņemtu nolēmumu pirmajā instancē.

44. Vispārējās tiesas pienākums norādīt savos spriedumos pamatojumu izriet no Tiesas statūtu 36. panta saistībā ar 53. panta 1. punktu. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru sprieduma motīvu daļā ir jāatspoguļo skaidrs un nepārprotams Vispārējās tiesas pamatojums, lai ieinteresētās personas varētu uzzināt pieņemtā nolēmuma argumentāciju un lai Tiesa varētu īstenot savu pārbaudes pienākumu⁴⁰. Vispārējās tiesas sprieduma pamatojums pats par sevi nedrīkst būt arī pretrunīgs⁴¹.

45. Pirmajā brīdī patiešām izskatās, it kā Vispārējā tiesa šajā lietā būtu ieslīgusi būtiskās pretrunās. Jo, no vienas puses, kontekstā ar 5 % kritērija piemērošanu Vispārējā tiesa nav pamanījusi, ka apstrīdētajā lēmumā nav noteikts konkrētais tirgus⁴², no otras puses, tā secina, ka Komisija, atsaucoties uz “starptautiskiem pārceļšanās pakalpojumiem Beļģijā”, esot “sniegusi pietiekami detalizētu attiecīgās nozares aprakstu, tostarp piedāvājuma, pieprasījuma un ģeogrāfisko robežu aprakstu”⁴³. Turklāt Vispārējā tiesa gan uzskata par saistošu tirgus noteikšanu, lai piemērotu 5 % kritēriju, tomēr vienlaicīgi pauž viedokli, ka Komisija šajā lietā drīkstēja balstīties tieši uz šo 5 % kritēriju, “*expressis verbis* neveicot tirgus noteikšanu”⁴⁴.

46. Tomēr, tuvāk aplūkojot, Vispārējā tiesa attiecīgajā sprieduma daļā ir tikai ne pārāk veiksmīgi paudusi savu viedokli. Tādēļ, ka no attiecīgās sprieduma daļas kopsakara pietiekami skaidri izriet, ka apstrīdētajā lēmumā ir ietverts Komisijas sniegts tirgus apraksts (“starptautiskie pārceļšanās pakalpojumi Beļģijā”) un ka Vispārējā tiesa šo aprakstu uzskata par pietiekamu, lai to pielīdzinātu patiesai tirgus noteikšanai un ļautu izmantot kā pamatu 5 % kritērija piemērošanai. Labvēlīgi lasot šo sprieduma daļu, Vispārējās tiesas apsvērumi šajā jautājumā, pretēji pirmajam iespaidam, līdz ar to nav pretrunīgi.

47. Turklāt Vispārējās tiesas apsvērumi ļauj pietiekami skaidri noprast, kāpēc tā “izņēmuma kārtā” nav “noraidījusi” Komisijas secinājumus par 5 % kritēriju. Proti, Vispārējā tiesa visbeidzot ir uzskatījusi, ka no attiecīgās nozares apraksta apstrīdētajā lēmumā izriet visa nepieciešamā informācija, lai piemērotu 5 % kritēriju, un tādējādi tas bija līdzvērtīgs tirgus noteikšanai, ko Vispārējā tiesa uzskatīja par vajadzīgu.

48. Tādējādi iebildums par nepilnīgu un pretrunīgu sprieduma pamatojumu ir jānoraida.

40 — 1998. gada 14. maija spriedums lietā C-259/96 P *Padome/de Nil un Impens* (*Recueil*, I-2915. lpp., 32. un 33. punkts), 2009. gada 2. aprīļa spriedums lietā C-202/07 P *France Télécom*/Komisija (Krājums, I-2369. lpp., 29. punkts) un 2010. gada 14. oktobra spriedums lietā C-280/08 P *Deutsche Telekom*/Komisija (Krājums, I-9555. lpp., 136. punkts).

41 — Piemēri Vispārējās tiesas nolēmumu pamatojuma pretrunības pārbaudei ir atrodami, piemēram, 1999. gada 8. jūlija spriedumā lietā C-49/92 P Komisija/*Anic Partecipazioni* (*Recueil*, I-4125. lpp., 202. punkts) un 2012. gada 13. marta spriedumā lietā C-380/09 P *Melli Bank*/Padome, 41. punkts; skat. turklāt 2008. gada 16. decembra spriedumu lietā C-47/07 P *Masdar (UK)*/Komisija (Krājums, I-9761. lpp., 76. punkts).

42 — Pārsūdzētā sprieduma 68. punkts.

43 — Pārsūdzētā sprieduma 70. punkts.

44 — Pārsūdzētā sprieduma 72. punkts.

ii) Par tirgus noteikšanai izvirzītiem juridiskiem standartiem

49. Apelācijas sūdzības iesniedzēja turklāt izvirza arī iebildumu, ka, pretēji Vispārējās tiesas sniegtajam raksturojumam, apstrīdētajā lēmumā neesot precīzi definēti attiecīgie pakalpojumi un noteikts konkrētais tirgus, jo tikai “attiecīgās nozares” apraksts vien (“starptautiskie pārceļšanās pakalpojumi Beļģijā”) neesot pielīdzināms pilnvērtīgai konkrētā tirgus noteikšanai.

50. Šajā ziņā vispirms jāpiebilst, ka atbilstoši starpvalstu klauzulai EKL 81. panta 1. punkta izpratnē tirgus noteikšana nekādā gadījumā nav jāveic visos gadījumos. Pierādīt ievērojamu ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm var arī, nenosakot tirgu, piemēram, gadījumos, kad ir norādes, ka uzņēmumu mērķis, īstenojot noteiktu rīcību, ir jūtami kavēt eksportu uz citām dalībvalstīm vai importu no citām dalībvalstīm⁴⁵.

51. Tomēr, ja kāda konkurences iestāde vai tiesa balstās tieši uz 5 % kritēriju, lai pierādītu ietekmes uz tirdzniecību ievērojamo raksturu starpvalstu klauzulas izpratnē, tad tirgus noteikšana ir nepieciešama. Tas tādēļ, ka, iepriekš nenosakot konkrēto tirgu, nevar noteikt šā tirgus daļas. Tiktāl Vispārējai tiesai ir taisnība, norādot, ka “tirgus daļas aprēķināšana kā loģisku priekšnoteikumu paredz šī tirgus definēšanu”⁴⁶.

52. Tomēr, kā pamatoti uzsver Komisija, ņemot vērā 5 % kritērija piemērošanu, konkrētais tirgus nav jāraksturo tikpat detalizēti kā tirgus noteikšanas gadījumā, kam jāpalīdz novērtēt uzņēmuma rīcību konkurences apstākļos. Gluži pretēji, atkarībā no tirgus noteikšanas mērķa var mainīties juridiskie standarti, kas tiek izvirzīti tirgus noteikšanai. Tendence ir tāda, ka tirgus ir jānosaka arvien precīzāk, jo sarežģītāks ir ekonomiskais konteksts un jo plašāka ir tā novērtēšanai vajadzīgā analīze, piemēram, konstatējot dominējoša stāvokļa esamību vai tā ļaunprātīgu izmantošanu atbilstoši EKL 82. pantam (tagad – LESD 102. pants) vai lēmumu gadījumā, kas prognozē tirgus attīstību nākotnē noteiktās koncentrācijas kontroles procedūrās.

53. Tātad apelācijas sūdzības iesniedzēja kļūdās, domājot, ka ar tirgus noteikšanu vienmēr ir jāsaprot viens un tas pats un ka Komisijai šajā lietā kā pamats 5 % kritērija piemērošanai bija jāsniedz tikpat detalizēts tirgus apraksts, kā tas ir pieņemts citā kontekstā.

54. Manuprāt, Vispārējā tiesa varēja secināt, nepieļaujot kļūdu tiesību piemērošanā, ka Komisijas atsaucē uz “starptautisko pārceļšanās pakalpojumu jomu Beļģijā”, kas aptver visus pārceļšanās pakalpojumus uz Beļģiju un no Beļģijas, neatkarīgi no tā, vai šos pakalpojumus pasūta privātpersonas, uzņēmumi vai publiskas iestādes⁴⁷, pietiekami skaidri ierobežoja šīs lietas faktiskos apstākļus, lai ļautu piemērot 5 % kritēriju⁴⁸.

55. Pretēji Ziegler viedoklim, attiecībā uz šo lietu arī no 2004. gada pamatnostādnēm neizriet stingrākas prasības tirgus noteikšanai.

56. Citādāk nekā uzskata Komisija, 2004. gada pamatnostādnēs gan ir ietverts vairāk nekā tikai tiesu judikatūras kodifikācija par ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm. Šajās pamatnostādnēs Komisija raksturo savu “metodiku ietekmes uz tirdzniecību jēdziena piemērošanai”⁴⁹ un paziņo, ka noteiktu apstākļu gadījumā tā neuzsāks procedūru pret uzņēmumiem, kā arī nenoteiks tiem naudas sodus⁵⁰. Publicējot šīs pamatnostādnes, Komisija pati ir noteikusi sev pienākumu, kas tai jāievēro, īstenojot

45 — 2004. gada pamatnostādņu 25. punkts.

46 — Pārsūdzētā sprieduma 66. punkts.

47 — Pārsūdzētā sprieduma 11. punkts un apstrīdētā lēmuma otrais apsvērums.

48 — Pārsūdzētā sprieduma 70. punkts.

49 — 2004. gada pamatnostādņu 3. punkts.

50 — 2004. gada pamatnostādņu 50. punkta pēdējais un priekšpēdējais teikums.

savu rīcības brīvību ekonomisko īpatnību gadījumā ietekmes uz tirdzniecību starp dalībvalstīm kontekstā⁵¹. Tātad, pārbaudot, vai uzņēmumu rīcība EKL 81. un 82. panta (LESD 101. un 102. pants) izpratnē var ievērojami ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, tā bez nopietna iemesla nedrīkst piemērot nevienu citu kā tikai 2004. gada pamatnostādnēs raksturoto metodiku.

57. Pēc būtības 2004. gada pamatnostādnēs tomēr ir tikai norādīts, ka, lai piemērotu 5 % kritēriju, ir “jānosaka” konkrētais tirgus⁵². 2004. gada pamatnostādnēs nav neviena vārda par šajā lietā strīdīgo jautājumu, cik detalizēti ir jāveic šī tirgus noteikšana.

58. Pretēji *Ziegler* viedoklim, skaidrību šajā jautājumā neievieš pat 2004. gada pamatnostādnēs ietvertā atsauce uz paziņojumu par jēdziena “konkrētais tirgus” definīciju⁵³. Jo arī attiecīgais paziņojums neizslēdz, ka atkarībā no risināmās konkurences problēmas konkrētie tirgi jānosaka vairāk vai mazāk detalizēti. Paziņojumā par jēdziena “konkrētais tirgus” definīciju pat ir atzīts, ka tirgus noteikšana ir cieši saistīta ar katrā konkrētā gadījumā izvirzītiem mērķiem⁵⁴ un “atkarībā no izskatāmā konkurences jautājuma būtības” var novest pie atšķirīgiem rezultātiem⁵⁵. Tādējādi tas pieļauj pietiekami brīvu, pragmatisku, konkrētā gadījuma apstākļiem piemērotu pieeju tirgus noteikšanai.

59. Turklāt tādā salīdzinoši vienkāršā gadījumā kā šī lieta tas principā būtu pretrunā prasībai efektīvi un resursus saudzējoši veikt administratīvās funkcijas, ja, nosakot tirgu, Komisijai, ņemot vērā 5 % kritērija piemērošanu, būtu jāpatērē lielāki resursi, nekā tas ir obligāti nepieciešams.

60. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, *Ziegler* iebildums par tirgus noteikšanai izvirzītajiem juridiskajiem standartiem līdz ar to ir jānoraida.

iii) Par apgalvotām nepilnībām pēc būtības, kas saistītas ar tirgus noteikšanu

61. Visbeidzot apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka šajā lietā Vispārējās tiesas atzītais attiecīgo pakalpojumu un konkrētā tirgus apraksts (“starptautiskie pārceļšanās pakalpojumi Beļģijā”) esot pēc būtības nepareizs gan no konkrētā produkta tirgus, gan konkrētā ģeogrāfiskā tirgus noteikšanas viedokļa.

62. Ar šo iebildumu *Ziegler* vēršas it īpaši pret pārsūdzētā sprieduma 71. punktu, kurā Vispārējā tiesa norāda, “ka Komisija pamatoti atzina, ka attiecīgie pakalpojumi bija starptautiskie pārceļšanās pakalpojumi Beļģijā” un ka šādi raksturoto tirgu “Komisija tomēr pamatoti identificēja kā konkrēto tirgu”.

63. Apelācijas sūdzības iesniedzēja savu attiecīgās sprieduma daļas kritiku balsta galvenokārt uz apsvērumiem par starptautisko pārceļšanās pakalpojumu aizvietojamību, turklāt tā sniedz savus apsvērumus gan par piedāvājuma, gan pieprasījuma pusi.

51 — Šādā nozīmē 2005. gada 28. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P *Dansk Rørindustri u.c./Komisija* (“*Dansk Rørindustri*”, Krājums, I-5425. lpp., 211. punkts), 2006. gada 21. septembra spriedums lietā C-167/04 P *JCB Service/Komisija* (Krājums, I-8935. lpp., 207. un 208. punkts), spriedums lietā *Arkema/Komisija* (minēts 28. zemsvītras piezīmē, 88. punkts) un 2011. gada 8. decembra spriedums lietā C-272/09 P *KME u.c./Komisija* (Krājums, I-12789. lpp., 100. punkts); tādā pašā nozīmē attiecībā uz valsts atbalsta tiesībām, piem., 2000. gada 5. oktobra spriedums lietā C-288/96 *Vācija/Komisija* (*Recueil*, I-8237. lpp., 62. punkts); skat. vēl arī — nesaistītu ar konkurences tiesībām — 1983. gada 1. decembra spriedumu lietā 190/82 *Blomefield/Komisija* (*Recueil*, 3981. lpp., 20. punkts).

52 — 2004. gada pamatnostādņu 55. punkts.

53 — Komisijas paziņojums par jēdziena “konkrētais tirgus” definīciju Kopienas konkurences tiesību aktos (OV 1997, C 372, 5. lpp.), minēts 2004. gada pamatnostādņu 41. zemsvītras piezīmē.

54 — Paziņojuma par jēdziena “konkrētais tirgus” definīciju 10. punkts.

55 — Paziņojuma par jēdziena “konkrētais tirgus” definīciju 12. punkts.

64. Tomēr šķiet, ka šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzēja neievēro, ka jautājums par attiecībām starp piedāvājumu un pieprasījumu konkrētā tirgū un to, vai konkrētie strīdīgie pārceļšanās pakalpojumi ir savstarpēji aizstājami, nav tiesību jautājums, bet gan faktu jautājums, kura izskatīšana apelācijas tiesvedībā nav Tiesas kompetencē, izņemot iespējamo sagrozīšanu, uz ko šajā lietā netiek norādīts⁵⁶.

65. Līdz ar to *Ziegler* kritika par šeit strīdīgiem Vispārējās tiesas apsvērumiem par tirgus noteikšanu ir jānoraida kā nepieņemama.

66. Tādējādi kopumā pirmā pamata pirmā daļa ir noraidāma.

b) Par 5 % robežvērtības pārsniegšanas šajā lietā pierādīšanu (pirmā apelācijas pamata otrā daļa)

67. Pakārtoti, pirmā apelācijas pamata otrajā daļā *Ziegler* apgalvo, ka Vispārējā tiesa neesot izpildījusi savu pienākumu norādīt sprieduma pamatojumu un esot pārkāpusi sacīkstes principu, secinot, ka aizliegtās vienošanās dalībnieku kopējā tirgus daļa šajā lietā “ievērojami pārsniedz 5 % robežvērtību”.

68. Apelācijas sūdzības iesniedzējas iebildums ir vērstis it īpaši pret pārsūdzētā sprieduma 71. punkta abiem pēdējiem teikumiem, kuros Vispārējā tiesa norāda, “ka, lai 5 % robežvērtība nebūtu pārsniegta, tirgus lielumam būtu jābūt vismaz EUR 435 miljoniem”, un piebilst: “Vienīgā iespēja sasniegt šādu attiecīgā tirgus lielumu būtu par izejas punktu ņemt daudz plašāku tirgu nekā starptautiskie pārceļšanās pakalpojumi Beļģijā, kuru Komisija tomēr pamatoti identificēja kā konkrēto tirgu.”

69. *Ziegler* šeit iebilst pret Vispārējās tiesas secinājumu, ka tirgus lielumu EUR 435 miljonu apmērā varot sasniegt tikai būtiski plašāks tirgus par “starptautisko pārceļšanās pakalpojumu [tirgu] Beļģijā”. *Ziegler* uzskata, ka šis Vispārējās tiesas secinājums nekādā veidā nav pamatots, turklāt pieņēmumus, uz kuriem balstās šis secinājums, pēc *Ziegler* domām, tiesvedībā pirmajā instancē lietas dalībnieki neesot savstarpēji apsprieduši.

70. Šiem abiem iebildumiem nevar piekrist.

71. Pašsaprotamas lietas nav tuvāk jāpaskaidro. Tā tas ir arī šeit strīdīgās sprieduma daļas gadījumā. Pats par sevi saprotams, ka uzskatīt, ka aizliegtās vienošanās dalībniekiem ir mazākas tirgus daļas, var tikai tad, ja, par pamatu ņemot attiecīgo uzņēmumu noskaidrotos apgrozījumus, tiek prezumēts ievērojami lielāks tirgus apjoms. Vispārējās tiesas veiktais aprēķins, atbilstoši kuram konkrētā tirgus apmēram būtu jābūt EUR 435 miljoniem, lai aizliegtās vienošanās dalībnieku tirgus daļas no divciparu skaitļiem (saskaņā ar Vispārējās tiesas secinājumu – aptuveni 30 %⁵⁷) samazinātos līdz mazāk nekā 5 %, šā iemesla dēļ nebija padziļināti jāizskata sprieduma motīvu daļa.

72. Kas attiecas uz skaitliskiem datiem, uz kuriem ir balstīti Vispārējās tiesas veiktie aprēķini, šis jautājums, pretēji *Ziegler* apgalvojumam, visādā ziņā tika izskatīts kopā ar lietas dalībniekiem. Šie dati ir ņemti no Komisijas rakstveida atbildes uz Vispārējās tiesas uzdotajiem jautājumiem pirmās instances tiesvedībā⁵⁸, par ko *Ziegler* jebkurā laikā varēja iesniegt savus apsvērumus. Turklāt no pārsūdzētā sprieduma izriet, ka tiesvedības mutvārdu daļā Vispārējā tiesa iztaujāja *Ziegler* tieši par šo tematiku⁵⁹.

56 — 1996. gada 17. septembra rīkojums lietā C-19/95 P *San Marco*/Komisija (*Recueil*, I-4435. lpp., 39. punkts), kā arī 1994. gada 1. jūnija spriedums lietā C-136/92 P Komisija/*Brazzelli Lualdi* u.c. (*Recueil*, I-1981. lpp., 49. punkts), 2011. gada 29. septembra spriedums lietā C-521/09 P *Elf Aquitaine*/Komisija (Krājums, I-8947. lpp., 68. punkts), spriedums apvienotajās lietās *Comitato “Venezia vuole vivere”* /Komisija (minēts 24. zemsvītras piezīmē, 149. punkts) un 2012. gada 19. jūlija spriedums apvienotajās lietās C-628/10 P un C-14/11 P *AOI* u.c./Komisija u.c. (“*AOI*”, 85. punkts).

57 — Pārsūdzētā sprieduma 71. punkta trešais teikums.

58 — Komisijas 2010. gada 22. marta rakstveida apsvērumu 15. punktā kopējais starptautisko pārceļšanās pakalpojumu Beļģijā tirgus apjoms ir norādīts EUR 67,5 miljonu apmērā, ja netiek ņemts vērā apgrozījums, ko pārceļšanās uzņēmumi ir sasnieguši kā apakšuzņēmēji.

59 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 71. punktu: “Treškārt, atbildot uz Vispārējās tiesas jautājumiem, prasītāja pati tiesas sēdē atzina, [..].”

73. Apelācijas sūdzības iesniedzēja šajā sakarā nepamatoti iebilst, ka Komisijas sagatavotie skaitliskie dati neesot ticami. Vispārējā tiesa gan vienā citā pārsūdzētā sprieduma daļā ir secinājusi, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, kas ietekmē tirgus apjoma aprēķināšanu⁶⁰. Tomēr no tā nevar kopumā secināt, ka Komisijas sagatavotie skaitļi principā esot neizmantojami.

74. Katrā ziņā Komisijas sagatavoto datu precizitāte un stabilitāte ir faktu noskaidrošanas un attiecīgo pierādījumu izvērtēšanas jautājums, ko Tiesa kā apelācijas instance kā tādu nepārbauda, izņemot to sagrozīšanas gadījumu⁶¹. Tā kā *Ziegler* nav izvirzījusi iebildumu par faktu vai pierādījumu sagrozīšanu, tai jāpieturas pie faktu un pierādījumu vērtējuma, kuru Vispārējā tiesa ir sniegusi pārsūdzētajā spriedumā.

75. No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka arī pirmā apelācijas pamata otrā daļa nav atbalstāma.

c) Par jautājumu, vai 5 % robežvērtības pārsniegšana ir pietiekama, lai apstiprinātu ievērojamas ietekmes uz tirdzniecību esamību (pirmā apelācijas pamata trešā daļa)

76. Ar pirmā apelācijas pamata trešo daļu, kas arī tiek izvirzīta pakārtoti, *Ziegler* vēršas it īpaši pret pārsūdzētā sprieduma 73. punktu, kurā ir noteikts šādi:

“Visbeidzot, kā Komisija ir pamatoti norādījusi, lai pierādītu, ka tirdzniecība starp dalībvalstīm ir ietekmēta ievērojami, 2004. gada pamatnostādņu 53. punktā paredzētās pozitīvās prezumpcijas ietvaros ir pietiekami, ja ir izpildīts viens no diviem alternatīviem nosacījumiem.”

77. Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka šajā sprieduma daļā Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, jo tā secinājumu par ievērojamu ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm esot izdarījusi, balstoties tikai uz apstākli, ka aizliegtās vienošanās dalībnieku kopējā tirgus daļa pārsniedzot 5 % robežvērtību. *Ziegler* uzskata, ka tas nav saderīgi nedz ar judikatūru, nedz 2004. gada pamatnostādņu 53. punktu.

78. Taisnība, ka jautājums par ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm ir jāvērtē, ņemot vērā visus būtiskos konkrētās lietas apstākļus. Tādēļ, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru nolīgums starp uzņēmumiem var ietekmēt tirdzniecību Savienībā, ja, pamatojoties uz objektīvu juridisku un faktu apstākļu kopumu, pietiekamā iespējamības līmenī var paredzēt, ka tas var tieši vai netieši, faktiski vai potenciāli ietekmēt tirdzniecības plūsmas starp dalībvalstīm tādā nozīmē, ka tas varētu kavēt vienotā tirgus īstenošanas mērķus starp valstīm⁶².

60 — Pārsūdzētā sprieduma 71. punktā Vispārējā tiesa skaidri izlabo Komisijas sagatavotos datus par tirgus lielumu, kas saistīts ar apakšuzņēmēja statusā sniegto pārceļšanās pakalpojumu divkāršu ieskaitīšanu.

61 — Šajā ziņā skat. 56. zemesvītras piezīmē minēto judikatūru.

62 — 1969. gada 9. jūlija spriedums lietā 5/69 *Völk* (*Recueil*, 295. lpp., 5. punkts), 1971. gada 6. maija spriedums lietā 1/71 *Cadillon* (*Recueil*, 351. lpp., 6. punkts), 1985. gada 11. jūlija spriedums lietā 42/84 *Remia* u.c./Komisija (*Recueil*, 2545. lpp., 22. punkts), spriedums apvienotajās lietās *Bagnasco* u.c. (minēts 32. zemesvītras piezīmē, 47. punkts), spriedums lietā *Asnef-Equifax* (minēts 31. zemesvītras piezīmē, 34. punkts) un spriedums apvienotajās lietās *Erste Group Bank* u.c./Komisija (minēts 32. zemesvītras piezīmē, 36. punkts).

79. Kopumā ietekme uz tirdzniecību Savienībā parasti izriet no vairāku apstākļu kopuma, kuriem, katram atsevišķi ņemtam, nav noteikti jābūt noteicošiem⁶³. Protams, tas neizslēdz iespēju, ka konkrētajā lietā no visu vērā ņemamo juridisko un faktu apstākļu kopuma kā izšķirošais neizkristalizējas viens vienīgs aspekts, konkrēti – 5 % tirgus daļas robežvērtības ievērojama pārsniegšana, kas pats par sevi jau pietiekami droši norāda uz ievērojamu ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm⁶⁴.

80. Tomēr šajā lietā galu galā var palikt nenoskaidrots, vai it īpaši 5 % kritērija izpilde pati par sevi varēja attaisnot pieņemumu par ievērojamas ietekmes uz tirdzniecību starp dalībvalstīm risku. Proti, kā pamatoti uzsver Komisija, aizliegtajai vienošanās pārcelšanās nozarē bija divas citas raksturiezīmes, pamatojoties uz kurām – neatkarīgi no 5 % tirgus daļas robežvērtības pārsniegšanas – Vispārējā tiesa varēja izdarīt pieņemumu par ievērojamu ietekmi uz tirdzniecību.

81. Pirmkārt, saskaņā ar Vispārējās tiesas secinājumiem aizliegtā vienošanās pārcelšanās nozarē skāra visus starptautiskos pārcelšanās pakalpojumus no Beļģijas un uz Beļģiju, t.i., visus starptautiskos pārvadājumus, kuru sākumpunkts vai galamērķis bija Beļģijā. Tādējādi aizliegtā vienošanās skāra visu dalībvalsts teritoriju. Šādas aizliegtas vienošanās sekas izpaužas kā tirgus sadalīšanas valsts mērogā pastiprināšana, šādi kavējot Līgumos iecerēto ekonomisko savstarpējo mijiedarbību⁶⁵.

82. Otrkārt, aizliegtā vienošanās pārcelšanās nozarē, kurā bija iesaistīti nozīmīgi Beļģijā un ārpus tās reģistrēti uzņēmumi⁶⁶, skāra it īpaši starptautiskos pārvadājumus no Beļģijas un uz Beļģiju, tādēļ tai jau pēc sava rakstura bija būtiski jāietekmē tieši pārrobežu tirdzniecība starp dalībvalstīm⁶⁷.

83. Šie abi papildu aspekti Vispārējai tiesai katrā ziņā bija zināmi, kad tā šajā lietā izskatīja jautājumu par 5 % kritēriju⁶⁸. Tādēļ būtu nepareizi Vispārējai tiesai piedēvēt, ka tās pieņemums par ievērojamu ietekmi uz tirdzniecību bija balstīts tikai uz 5 % robežvērtības pārsniegšanu, lai arī, izolēti vērtējot šeit strīdīgo 73. punktu, virspusēja pārlūkošana var radīt šādu iespaidu.

84. Kopumā Vispārējai tiesai nevar pārmest, ka tā nebūtu ņēmusi vērā starpvalstu klauzulas juridiskās prasības, kas izriet no EKL 81. panta 1. punkta.

85. Nekas cits neizriet no 2004. gada pamatnostādņu 53. punkta, ar ko Komisija nolūkā īstenot savu rīcības brīvību pati ir noteikusi sev pienākumu⁶⁹. Saskaņā ar šo noteikumu 5 % robežvērtības pārsniegšana gan pati par sevi var pamatot prezumpciju par ievērojamu ietekmi uz tirdzniecību Savienībā tikai tad, ja strīdīgais nolīgums turklāt *pēc savas būtības var* ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm. Tomēr šis papildu nosacījums neapšaubāmi ir izpildīts tāda stingra ierobežojuma kā šī aizliegtā vienošanās gadījumā, kura saskaņā ar Vispārējās tiesas secinājumiem attiecas turklāt arī uz *starptautiskajiem*, t.i. pārrobežu, pārcelšanās pakalpojumiem.

86. Tādējādi arī nevar apgalvot, ka 2004. gada pamatnostādņu 53. punkts būtu pārkāpts.

63 — 1994. gada 15. decembra spriedums lietā C-250/92 *DLG* (*Recueil*, I-5641. lpp., 54. punkts), spriedums apvienotajās lietās *Bagnasco* u.c. (minēts 32. zemesvītras piezīmē, 47. punkts), spriedums lietā *Asnef-Equifax* (minēts 31. zemesvītras piezīmē, 35. punkts) un spriedums apvienotajās lietās *Erste Group Bank* u.c./Komisija (minēts 32. zemesvītras piezīmē, 37. punkts).

64 — Šajā ziņā 1978. gada 1. februāra spriedums lietā 19/77 *Miller International Schallplatten*/Komisija (*Recueil*, 131. lpp., 9. punkts) un 1983. gada 25. oktobra spriedums lietā 107/82 *AEG-Telefunken*/Komisija ("*AEG*", *Recueil*, 3151. lpp., 56.–58. punkts); 1983. gada 7. jūnija spriedumā apvienotajās lietās no 100/80 līdz 103/80 *Musique Diffusion française* u.c./Komisija (*Recueil*, 1825. lpp., 86. punkts saistībā ar 82. punktu) par pietiekamām tika uzskatītas pat tirgus daļas, kas bija mazākas par 5 %, lai prezumētu ievērojamu ietekmi uz tirdzniecību.

65 — 1972. gada 17. oktobra spriedums lietā 8/72 *Vereeniging van Cementhandelaren*/Komisija (*Recueil*, 977. lpp., 29. punkts), spriedums lietā *Remia* u.c./Komisija (minēts 62. zemesvītras piezīmē, 22. punkta beigu daļa), spriedums lietā *Asnef-Equifax* (minēts 31. zemesvītras piezīmē, 37. punkts) un spriedums apvienotajās lietās *Erste Group Bank* u.c./Komisija (minēts 32. zemesvītras piezīmē, 38. punkts).

66 — Lēmuma par naudas sodiem adresātu juridiskās adreses daļēji atradās Beļģijā, daļēji – ārpus tās (skat. apstrīdētā lēmuma 4. pantu).

67 — Šajā ziņā 1987. gada 1. oktobra spriedums lietā 311/85 *Vlaamse Reisbureaus* (*Recueil*, 3801. lpp., 18. punkts), kas attiecas uz ceļojumu aģentūru darbību.

68 — Šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas apsvērumus 11. punktā par pakalpojumiem, uz kuriem attiecas aizliegta vienošanās pārcelšanās nozarē, kā arī tās apsvērumus 70. un 71. punktā par "attiecīgās nozares aprakstu", tātad tieši pirms šeit apstrīdētā pārsūdzētā sprieduma 73. punkta.

69 — Šajā sakarā skat. iepriekš šo secinājumu 56. punktu.

87. Kopumā šī pirmā apelācijas pamata trešā daļa nav pamatota, līdz ar to pirmais apelācijas pamats kopumā ir jānoraida.

2) Par naudas soda apmēra pamatojumu (otrais apelācijas pamats)

88. Ar otro apelācijas pamatu *Ziegler* vērsas pret pārsūdzētā sprieduma 88.–94. punktu. Apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmet Vispārējai tiesai, ka tā apstrīdētā lēmuma pamatojumam attiecībā uz naudas soda aprēķināšanu esot noteikusi pārāk zemas prasības un šādā veidā neesot ņēmusi vērā, pirmkārt, Savienības tiesību aktiem izvirzītās prasības norādīt pamatojumu un, otrkārt, pamattiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu (šajā ziņā skat. tālāk a) daļu). Pakārtoti apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pārkāpusi “vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminācijas principu” un esot nepietiekami pamatojusi pati savu spriedumu (šajā ziņā skat. tālāk b) daļu).

89. Šo iebildumu pamatā ir jaunā Komisijas prakse, kas ieviesta ar 2006. gada pamatnostādņēm, kas paredz naudas soda pamatsummu konkurences tiesību pārkāpumu gadījumos, kā arī piemēroto preventīvo faktoru aprēķināt, pamatojoties uz konkrētu procentuālo daļu no katra iesaistītā uzņēmuma apgrozījuma⁷⁰. Atkarībā no pārkāpuma smaguma šī procentu likme naudas soda pamatsummas aprēķināšanai ir robežās no 0 % līdz 30 % no apgrozījuma⁷¹, aprēķinot preventīvo faktoru, procentu likmes robežas ir diapazonā no 15 % līdz 25 % no apgrozījuma⁷².

90. Vispārējā tiesa uzskata, ka šis naudas soda aprēķināšanas veids izvirza augstākas prasības lēmumu par naudas soda piemērošanu pamatojumam. Vispārējā tiesa norāda, ka Komisija principā nedrīkst aprobežoties tikai ar pārkāpuma klasificēšanu konkrētā pārkāpumu smaguma pakāpē (kā, piemēram, šajā gadījumā – “sevišķi smags”), tuvāk nepaskaidrojot, kā tieši Komisija ir noteikusi apgrozījuma procentu likmi, pamatojoties uz kuru galu galā tiek aprēķināta naudas soda pamatsumma un preventīvais faktors⁷³.

91. Tomēr šajā lietā Vispārējā tiesa pēc tam ir uzskatījusi par pietiekamu, ka Komisija, *nesniedzot tuvākus paskaidrojumus*, kā pamatu naudas soda aprēķināšanai izvēlējās apgrozījuma daļu 17 % apmērā un to pamatoja vienīgi ar pārkāpuma “sevišķi smago” raksturu⁷⁴. Vispārējā tiesa uzskata, ka šis pamatojums var būt pietiekams vienīgi situācijā, “kad Komisija piemēro [procentu likmi] daļu, kas ir ļoti tuvu vismagākajiem ierobežojumiem paredzētā diapazona zemākajai robežai, kas turklāt ir prasītājai ļoti labvēlīgi. Šādā gadījumā papildu pamatojums, kas pārsniedz pamatnostādņēs ietvertu pamatojumu, nav nepieciešams. Savukārt tad, ja Komisija būtu vēlējusies piemērot augstāku daļu, tai būtu bijis jāsniedz detalizētāks pamatojums”⁷⁵.

92. Šie apsvērumi pamudina *Ziegler* izvirzīt iebildumu, ka Vispārējā tiesa gan teorētiski esot atzinusi augstākas prasības naudas soda aprēķināšanas pamatojumam, tomēr konkrētajā gadījumā nav pieprasījusi, lai Komisija tās izpildītu, bet gan, tieši otrādi, ir “atbrīvojusi” Komisiju no tās pienākuma norādīt pamatojumu.

70 — Tas, kā precīzi jānosaka par pamatu ņemtais apgrozījums, izriet no 2006. gada pamatnostādņu 13.–18. punkta.

71 — 2006. gada pamatnostādņu 19. punkts.

72 — 2006. gada pamatnostādņu 25. punkts.

73 — Pārsūdzētā sprieduma 92. punkts saistībā ar 91. punktu; par preventīvo faktoru skat. papildus attiecīgā sprieduma 94. punktu.

74 — Apstrīdētā lēmuma 543. un 556. apsvērums, kā arī pārsūdzētā sprieduma 93. un 94. punkts.

75 — Pārsūdzētā sprieduma 93. punkts.

a) Par iebildumu par nepieņemamu “atbrīvošanu” no prasības norādīt pamatojumu (otrā apelācijas pamata pirmā daļa)

93. Otrā apelācijas pamata kontekstā *Ziegler* galvenais iebildums ir par to, ka Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā juridiskos standartus, kas izvirzīti naudas soda aprēķināšanas pamatojumam Komisijas lēmumos par konkurences tiesību pārkāpumiem, proti, no vienas puses, standartus, kas izriet no primārajās tiesībās nostiprinātās prasības pamatot Savienības tiesību aktus, skatot to kopā ar 2006. gada pamatnostādnēm, un, no otras puses, tos standartus, kas izriet no pamattiesībām uz lietas taisnīgu izskatīšanu.

i) EKL 253. pantā (tagad – LESD 296. panta otrā daļa) noteiktā prasība norādīt pamatojumu

94. Vispirms, kas attiecas uz prasību Savienības tiesību aktos norādīt pamatojumu, *Ziegler* balstās uz LESD 296. pantu. Tomēr pareizi ir šai lietai vēl piemērot EKL 253. pantu⁷⁶, kurā katrā ziņā attiecībā uz Savienības tiesību aktu pamatojumu, ciktāl tam ir nozīme šajā lietā, nav izvirzīti citi juridiskie standarti kā LESD 296. panta otrajā daļā.

95. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru EKL 253. pantā prasītais pamatojums ir jāpielāgo attiecīgā akta būtībai un tam nepārprotami ir jāatspoguļo Savienības iestādes – tiesību akta izdevējas – argumentācija, lai ļautu ieinteresētajām personām noskaidrot veiktā pasākuma pamatojumu un kompetentajai tiesai īstenot kontroli⁷⁷.

96. Kā ir uzsvērusi Tiesa, pienākumam Savienības tiesību aktos norādīt pamatojumu ir īpaša nozīme, ciktāl tajos tiek noteikts konkurences tiesību pārkāpumu dēļ uzliktā naudas soda apmērs. Šajā sakarā Komisijai it īpaši jāpaskaidro līdzsvarošana un novērtēšana, ko tā ir veikusi attiecībā uz vērā ņemtajiem elementiem⁷⁸.

97. Pretēji tam, kā, šķiet, uzskata *Ziegler*, tas tomēr nekādā gadījumā nenozīmē, ka visi Komisijas lēmumi par naudas soda piemērošanu vienmēr būtu jāpamato vienlīdz detalizēti. Līdzīgi no 2006. gada pamatnostādnēm neizriet vispārēja un būtiska pamatojuma standartu paaugstināšana attiecībā uz naudas soda aprēķināšanu, no kuras Vispārējā tiesa šajā lietā būtu varējusi “atbrīvot” Komisiju.

98. Gluži pretēji, arī konkurences tiesību pārkāpumu administratīvajā procesā par naudas soda noteikšanu vēl joprojām ir spēkā, ka pamatojuma veids un apmērs, kas Komisijai jānorāda savā lēmumā, galu galā ir jāizvērtē, ņemot vērā konkrētā gadījuma apstākļus, tostarp akta saturu, izvirzīto motīvu būtību un akta adresātu vai citu personu, kuras šis akts skar tieši un individuāli, iespējamās intereses saņemt paskaidrojumus⁷⁹.

76 — Šajā sakarā skat. iepriekš šo secinājumu 32. punktu.

77 — 1963. gada 4. jūlija spriedums lietā 24/62 Vācija/Komisija (*Recueil*, 129., 143. lpp.), 1998. gada 2. aprīļa spriedums lietā C-367/95 P Komisija/*Sytraval un Brink's France* (*Recueil*, I-1719. lpp., 63. punkts), 2008. gada 10. jūlija spriedums lietā C-413/06 P *Bertelsmann* un *Sony/Impala* (Krājums, I-4951. lpp., 166. punkts) un spriedums apvienotajās lietās AOI (minēts 56. zemsvītras piezīmē, 72. punkts); šajā ziņā turklāt vēl 1957. gada 20. marta spriedums lietā 2/56 *Geitling/Augstā* iestāde (*Recueil*, 9., 36. lpp.) un 1975. gada 26. novembra spriedums lietā 73/74 *Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique* u.c./Komisija (“*Papiers peints*”, *Recueil*, 1491. lpp., 30. punkts).

78 — Spriedums lietā *KME* u.c./Komisija (minēts 51. zemsvītras piezīmē, 101. punkts), 2011. gada 8. decembra spriedumi lietā C-386/10 P *Chalkor* /Komisija (Krājums, I-13085. lpp., 61. punkts) un lietā C-389/10 P *KME Germany* u.c./Komisija (Krājums, I-13125. lpp., 128. punkts).

79 — Spriedums lietā *Deutsche Telekom*/Komisija (minēts 40. zemsvītras piezīmē, 131. punkts) un spriedums lietā *Elf Aquitaine*/Komisija (minēts 56. zemsvītras piezīmē, 150. punkts).

99. Tāpat no judikatūras izriet, ka Komisijas lēmumu, kas atbilst tās pastāvīgajai lēmumu pieņemšanas praksei, ir iespējams pamatot kopsavilkuma veidā, tostarp paredzot atsauci uz šo praksi⁸⁰. Tā tas ir arī gadījumā, ja lēmuma pieņemšana iekļaujas kontekstā, kas ieinteresētajām personām ir labi zināms⁸¹. Netiek prasīts, lai pamatojumā būtu uzskaitīti visi būtiskie faktiskie un tiesiskie apstākļi, jo jautājums par to, vai tiesību akta pamatojums atbilst EKL 253. panta prasībām, ir izvērtējams, ņemot vērā ne vien tā vārdisko formulējumu, bet arī kontekstu, kā arī attiecīgo jautājumu regulējošo tiesību normu kopumu⁸².

100. Ja pamatojas uz šo kritēriju, tādā gadījumā Vispārējā tiesa šajā lietā ir pamatoti spriedusi, ka apstrīdētais lēmums jautājumā, kas skar naudas soda pamatsummas un preventīvā faktora aprēķināšanu, bija pietiekami pamatots.

101. Apstrīdētais lēmums pilnībā iekļaujas Komisijas jaunajā administratīvajā praksē, kādu to attiecībā uz konkurences pārkāpumu procedūrām padara pārskatāmu 2006. gada pamatnostādnes. Šajās pamatnostādnēs jau ir ietverti daudzi skaidrojumi, kas Komisijai nebija jāatkārto apstrīdētajā lēmumā. Tā, piemēram, pamatnostādnēs it īpaši ir noteikts, ka “horizontālas vienošanās par cenu noteikšanu, tirgus sadali un ražošanas izlaides ierobežošanu [...] kas parasti ir slepenas”, tātad *stingri ierobežojumi*, ir tādas, par kurām “jāpiemēro smags sods”, saskaņā ar pamatnostādnēm par tām jānosaka pamatsumma “diapazona augšdaļā” robežās no 0 % līdz 30 % un preventīvais faktors 15 % līdz 25 % apmērā⁸³.

102. Kā “ļoti smags pārkāpums”, kura mērķis bija ietekmēt cenu veidošanu un sadalīt pasūtījumus atbilstoši aizliegtās vienošanās dalībnieku sarakstiem, aizliegtā vienošanās pārcelšanās nozarē neapšaubāmi iekļāvās tieši šajā kategorijā un tādējādi saskaņā ar 2006. gada pamatnostādnēm tai bija jāpiemēro naudas sods, kura pamatsummai bija jāatrodas “diapazona augšdaļā” robežās no 0 % līdz 30 %, kā arī jāpastiprina ar preventīvo faktoru 15 % līdz 25 % apmērā no apgrozījuma.

103. Tas, ka pamatsumma 17 % apmērā no apgrozījuma, kādu to galu galā noteica Komisija, katrā ziņā atrodas diapazona augšdaļā robežās no 0 % līdz 30 % no apgrozījuma, ir acīmredzami un nav tuvak jāpaskaidro. Ja vispār, tad varētu jautāt, vai apgrozījuma daļa 17 % apmērā patiešām atrodas “diapazona augšdaļā”, kā to pieprasa 2006. gada pamatnostādnes⁸⁴, vai arī tā, iespējams, ir noteikta par zemu. Tomēr šajā jautājumā nav saskatāma Ziegler leģitīma interese saņemt tuvākus paskaidrojumus, jo salīdzinoši zema procentu likme tai ir izdevīgāka par augstāku procentu likmi⁸⁵. Nekas cits nav sakāms arī par Komisijas papildus noteikto preventīvo faktoru 17 % apmērā no apgrozījuma, jo arī šis faktors paredzētā diapazona ietvaros, kas ir 15 % līdz 25 % no apgrozījuma⁸⁶, nav noteikts pārāk augsts.

104. Protams, ir iespējams, ka, aprēķinot konkurences tiesību pārkāpuma sakarā uzlikta naudas soda pamatsummu, īpašo konkrētā gadījuma apstākļu dēļ par pamatu tiek ņemta mazāka apgrozījuma daļa, nekā tas ir paredzēts 2006. gada pamatnostādnēs, kur to skaidri pieļauj it īpaši formulējums “grundsätzlich” [principā]⁸⁷. Tomēr, pretēji Ziegler viedoklim, no tā nevar izdarīt secinājumu, ka ir vispārīgi paaugstinātas prasības pamatot lēmumus par naudas soda piemērošanu. Gluži pretēji,

80 — Spriedums lietā *Papiers peints* (minēts 77. zemsvītras piezīmē, 31. punkts), 2008. gada 11. decembra spriedums lietā C-295/07 P Komisija/*Département du Loiret* (Krājums, I-9363. lpp., 44. punkts) un spriedums lietā *Elf Aquitaine*/Komisija (minēts 56. zemsvītras piezīmē, 155. punkts).

81 — 2012. gada 26. jūnija spriedums lietā C-335/09 P Polija/Komisija, 152. punkts, un 2012. gada 15. novembra spriedums lietā C-417/11 P Padome/*Bamba*, 54. punkts.

82 — Spriedums lietā Komisija/*Sytraval* un *Brink's France* (minēts 77. zemsvītras piezīmē, 63. punkts), spriedums lietā *Bertelsmann* un *Sony/Impala* (minēts 77. zemsvītras piezīmē, 166. un 178. punkts), spriedums lietā *Deutsche Telekom*/Komisija (minēts 40. zemsvītras piezīmē, 131. punkts) un spriedums lietā *Elf Aquitaine*/Komisija (minēts 56. zemsvītras piezīmē, 150. punkts).

83 — 2006. gada pamatnostādņu 23. un 25. punkts saistībā ar 21. un 22. punktu.

84 — Skat. vēlreiz 2006. gada pamatnostādņu 23. punktu.

85 — Par leģitīmas intereses kritēriju, vērtējot Savienības tiesību aktu pamatojumu, skat. iepriekš šo secinājumu 98. punktu.

86 — Skat. vēlreiz 2006. gada pamatnostādņu 25. punktu.

87 — Skat. 2006. gada pamatnostādņu 23. punkta otro teikumu. [2006. gada pamatnostādņu 23. punkta latviešu valodas redakcijā vārds “grundsätzlich” nav atveidots.]

lēmuma par naudas soda piemērošanu pamatojumā Komisijai konkrētā gadījuma īpašie apstākļi jāizskata tikai tajā gadījumā, ja tai faktiski ir zināmi šādi apstākļi. Ja uzņēmumam no savas puses ir zināmi apstākļi, kas varētu attaisnot mazākas apgrozījuma daļas izmantošanu naudas soda aprēķināšanā, nekā tā ir minēta pamatnostādnēs, tā pienākums ir informēt par to Komisiju. Tomēr, ciktāl noprotams, *Ziegler* nav apgalvojusi, ka tā it īpaši naudas soda pamatsummas aprēķināšanas vai preventīvā faktora kontekstā būtu konkrēti atsaukusies uz šādiem aspektiem.

105. Visbeidzot, jo sarežģītāks ir konkrētais gadījums un jo lielāka ir apgrozījuma daļa, ko Komisija izmanto par pamatu, aprēķinot pamatsummu un preventīvo faktoru, jo stingrākiem jābūt juridiskajiem standartiem, kas noteikti lēmumu par naudas soda piemērošanu pamatojumam⁸⁸. Tas, ka Komisijas sniedzamajiem paskaidrojumiem jābūt jo detalizētākiem, jo tālāk piemērotais sods attālinās no pamatnostādnēs naudas soda aprēķināšanai noteiktajiem obligātajiem standartiem, atbilst prasības norādīt pamatojumu jēgai un mērķim. Jo tādā apmērā palielinās arī iesaistīto uzņēmumu interese uzzināt iemeslus Komisijas varbūtējai īpaši stingrībai. Tomēr šajā lietā, kas nav īpaši sarežģīta un kurā Komisija naudas soda aprēķināšanā ir balstījusies uz salīdzinoši mazu apgrozījuma daļu, tas tā nav.

106. Tātad, ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, apstrīdētā lēmuma pamatojuma izvērtējumam Vispārējā tiesa ir pareizi piemērojusi juridiskos standartus. Līdz ar to iebildums par prasības norādīt pamatojumu neizpildi nav pamatots.

ii) Pamattiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu

107. Līdztekus vispārējo prasību norādīt pamatojumu neizpildei *Ziegler* turklāt apgalvo, ka ir pārkāptas pamattiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu, un šajā sakarā atsaucas uz ECPAK 6. pantu⁸⁹, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu.

108. Šajā jautājumā vispirms jāpiebilst, ka nav strīda par to, ka *Ziegler* pirmajā instancē nebija izvirzījusi iebildumu par šādu tiesību pārkāpumu. Pretēji tam, kā uzskata *Ziegler*, šis iebildums nav tikai pirmajā instancē izteiktās kritikas par apstrīdētā lēmuma pamatojumu vienkāršs papildinājums vai turpinājums, bet gan nepieņemams jauns pamats, kas balstīts uz pavisam citu tiesību aktu pārkāpumiem. Apstāklis, ka tostarp Eiropas Cilvēktiesību tiesa, iespējams, ir pieņēmusi dažus jaunus spriedumus attiecībā uz ECPAK 6. pantu, nemaina faktisko un juridisko situāciju, kas pati par sevi attaisnotu jauna pamata izvirzīšanu. Vēl jo vairāk šādu jaunu pamatu nevar pēc būtības apspriest apelācijas tiesvedībā Tiesā⁹⁰ (Tiesas 1991. gada 19. jūnija Reglamenta 42. panta 2. punkts saistībā ar 118. pantu⁹¹).

109. Pat ja *Ziegler* argumentācija par pamattiesībām uz lietas taisnīgu izskatīšanu tomēr tiktu atzīta par pieņemamu, tā katrā ziņā būtu nepamatota.

110. Starp pienākumu pamatot Savienības tiesību aktus un pamattiesībām uz lietas taisnīgu izskatīšanu gan eksistē neapšaubāma saikne. Jo tikai tad, ja ieinteresētajai personai pienācīgi tiek paziņoti tiesību akta motīvi, tā var novērtēt, vai ir nozīme vērsties ar prasību tiesā, un kompetentās tiesas var atbilstīgi pārbaudīt tiesību akta likumību.

88 — Šādā nozīmē skat. arī pārsūdzētā sprieduma 92. punktu.

89 — Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija (parakstīta 1950. gada 4. novembrī Romā).

90 — Spriedums apvienotajās lietās *Dansk Rørindustri* (minēts 51. zemsvītras piezīmē, 88. un 89. punkts), spriedums lietā *France Télécom* /Komisija (minēts 40. zemsvītras piezīmē, 60. punkts) un spriedums apvienotajās lietās *AOI* (minēts 56. zemsvītras piezīmē, 111. punkts).

91 — Tā kā apelācijas sūdzība tika iesniegta pirms 2012. gada 1. novembra, tās pieņemamība jāvērtē, pamatojoties uz Tiesas 1991. gada 19. jūnija Reglamentu.

111. Tomēr, kā jau iepriekš minēts⁹², šajā lietā prasība pienācīgi pamatot apstrīdēto lēmumu ir izpildīta. Tādēļ, ka mijiedarbībā ar 2006. gada pamatnostādnēm bija skaidri saskatāmi motīvi naudas soda apmēra aprēķināšanai un tos bez grūtībām varēja pārbaudīt taisnīgā tiesvedībā.

112. Visbeidzot, pilnībā nepamatots ir apelācijas sūdzības iesniedzējas iebildums, ka, ja Vispārējā tiesa akceptējot tādu pamatojumu, kāds tas ir apstrīdētajā lēmumā, tā nepienācīgi īstenojot savu neierobežoto kompetenci. *Ziegler* nekādā veidā nav paskaidrojusi, cik lielā mērā Vispārējai tiesai bija intensīvāk jāizvērtē apstrīdētais lēmums. Tā it īpaši nav minējusi nevienu norādi, ka tieši naudas soda aprēķināšanas pamatojums, kādu to šajā lietā ir sniegusi Komisija, faktiski vai juridiski būtu padarījis par neiespējamu vai arī būtu tikai apgrūtinājis vispusīgu apstrīdētā lēmuma pārbaudi tiesā.

113. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, *Ziegler* argumentācija jautājumā par pamattiesībām uz lietas taisnīgu izskatīšanu ir jānoraida kā nepieņemama un katrā ziņā kā nepamatota.

b) Par pakārtoti izvirzīto iebildumu par vienlīdzīgas attieksmes principa un Vispārējās tiesas pienākuma pamatot savus nolēmumus pārkāpumu (otrā apelācijas pamata otrā daļa)

114. Pakārtoti apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka ar pārsūdzētajā spriedumā Komisijai piešķirto “atbrīvojumu” no pienākuma norādīt pamatojumu nav ievērots vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminācijas princips un turklāt ir nepietiekami pamatots.

i) Par vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminācijas principu

115. Vienlīdzīgas attieksmes princips – līdz šim dēvēts arī par “vienlīdzīgas attieksmes vai nediskriminācijas principu”⁹³ – ir vispārējs Savienības tiesību princips, kas ietverts Pamattiesību hartas 20. un 21. pantā⁹⁴. Tiesa vairākkārt ir atzinusi tā nozīmi saistībā ar naudas soda piemērošanu aizliegtos vienošanos gadījumos⁹⁵.

116. Apelācijas sūdzības iesniedzējas iebildums par šā principa pārkāpumu izpaužoties apstākļi, ka Vispārējā tiesa tādas lietas kā šī, kurās naudas sods tiek aprēķināts, balstoties uz apgrozījuma daļu 17 % apmērā, nepamatoti pielīdzina citām lietām, kurās par pamatu aprēķinam varētu ņemt apgrozījuma daļu 15 % apmērā.

117. Šie *Ziegler* apsvērumi ir ļoti nekonkrēti un šķiet balstīti uz tīri hipotētisku salīdzinājumu ar pilnībā teorētisku un tuvāk neraksturotu piemēru, kurā Komisija, aprēķinot naudas sodu, par pamatu varētu ņemt nevis apgrozījuma daļu 17 % apmērā, kā tas ir šajā lietā, bet gan apgrozījuma daļu 15 % apmērā.

118. Ņemot vērā apelācijas sūdzības iesniedzējas minēto apsvērumu neprecizitāti, es nopietni šaubos, vai tās argumentāciju šajā jautājumā vispār var uzskatīt par pieņemamu⁹⁶.

119. Katrā ziņā šis arguments nav pamatots.

92 — Par šo jautājumu skat. arī šo secinājumu 94.–106. punktu.

93 — Skat., piemēram, 2006. gada 12. septembra spriedumu lietā C-300/04 *Eman un Sevinger* (Krājums, I-8055. lpp., 57. punkts).

94 — Spriedums lietā *Akzo un Akcros* (minēts 20. zemsvītras piezīmē, 54. punkts).

95 — 2000. gada 16. novembra spriedumi lietā C-280/98 P *Weig/Komisija* (*Recueil*, I-9757. lpp., 63.–68. punkts) un lietā C-291/98 P *Sarrió/Komisija* (*Recueil*, I-9991. lpp., 97.–100. punkts), spriedums apvienotajās lietās *Dansk Rørindustri* (minēts 51. zemsvītras piezīmē, 304. punkts), kā arī nesenais spriedums apvienotajās lietās *AOI* (minēts 56. zemsvītras piezīmē, 58. punkts); skat. turklāt arī manu 2012. gada 12. janvāra secinājumu apvienotajās lietās *AOI* 48.–53. punktu.

96 — Par apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentācijai izvirzītiem juridiskiem standartiem skat. starp daudziem spriedumiem spriedumu lietā *France Télécom/Komisija* (minēts 40. zemsvītras piezīmē, 55. punkts), 2007. gada 11. septembra spriedumu lietā C-227/04 P *Lindorfer/Padome* (Krājums, I-6767. lpp., 82.–84. punkts) un 2011. gada 24. marta spriedumu lietā C-369/09 P *ISD Polska u.c.* (Krājums, I-2011. lpp., 66. punkts).

120. Naudas soda aprēķināšana nav nekāds mehānisks process, kurā attiecībā uz katru aizliedto vienošanos varētu jau iepriekš ar matemātisku precizitāti noteikt, kāda procentu likme no apgrozījuma ir izmantojama, aprēķinot naudas soda pamatsummu un papildu preventīvo faktoru. Turklāt šāda soda paredzamība ar precizitāti līdz pēdējam ciparam aiz komata nepavisam nebūtu saprātīga, jo tā aizliedgtās vienošanās dalībniekiem pārāk atvieglotu iespēju jau iepriekš aprēķināt viņu nelikumīgās rīcības “cenu” un izrēķināt, vai viņiem vairāk atmaksājas nelikumīgs vai likumīgs saimnieciskās darbības veids.

121. Tādēļ, ja Komisija aizliedgtā vienošanās iesaistītiem uzņēmumiem piemēro naudas sodus, tai kā konkurences iestādei obligāti ir jābūt zināmai rīcības brīvībai, nosakot apgrozījuma daļu, balstoties uz kuru tiek aprēķināts naudas sods⁹⁷. To, ka šajā lietā apgrozījuma daļa ir 17 % un citā aizliedgtās vienošanās gadījumā tā var būt 15 % apmērā, nosaka šādas naudas soda aprēķināšanas būtība un to nevar apstrīdēt, atsaucoties uz vienlīdzīgas attieksmes principu, kamēr Komisija ievēro pamatnostādnes naudas soda aprēķināšanai, ar kurām tā pati ir ierobežojusi savu rīcības brīvību⁹⁸.

122. Kompensējot šo Komisijas rīcības brīvību attiecībā uz apgrozījuma daļas noteikšanu, uz kuru tā balsta naudas soda aprēķināšanu, Savienības tiesām ir neierobežota kompetence pārbaudīt Komisijas lēmumus par naudas soda piemērošanu (LESD 261. pants saistībā ar Regulas Nr. 1/2003 31. pantu)⁹⁹. Tātad *Ziegler* atspoguļotajā hipotētiskajā piemērā, ja Vispārējā tiesa par atbilstošāku un taisnīgāku uzskatītu apgrozījuma daļu 15 % apmērā, tā ar to brīvi varētu aizstāt Komisijas izvēlēto procentu likmi 17 % apmērā un atbilstoši samazināt uzlikto naudas sodu.

123. Ņemot vērā iepriekš minēto, *Ziegler* argumentācija, kas balstīta uz vienlīdzīgas attieksmes principu, ir jānoraida.

ii) Par pārsūdzētā sprieduma pamatojumam izvirzītajām prasībām

124. *Ziegler* turklāt apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pārkāpusi savu pienākumu pamatot pirmajā instancē pieņemto spriedumu. Pamatojuma trūkums izpaužoties apstākļi, ka Vispārējā tiesa šajā lietā esot ļāvusi Komisijai noteikt preventīvo faktoru 17 % apmērā no apgrozījuma, tikai atsaucoties uz pārkāpuma “sevišķi smago raksturu”. Tādējādi Vispārējā tiesa esot pieļāvusi sīkāk nepamatotu atkāpi no 2006. gada pamatnostādņu 25. punkta, kurā esot paredzēts ņemt vērā “dažādus faktorus”.

125. Vispārējās tiesas pienākums norādīt sprieduma motīvus izriet no Tiesas statūtu 36. panta saistībā ar 53. panta 1. punktu. Kā jau iepriekš minēts, sprieduma pamatojumam jābūt tādām, ka tas ļauj skaidri un nepārprotami konstatēt Vispārējās tiesas apsvērumus, lai ieinteresētās personas varētu izprast argumentus, uz kuriem pamatots Vispārējās tiesas nolēmums, un lai Tiesa varētu veikt savas kontroles funkcijas¹⁰⁰.

97 — Par Komisijas rīcības brīvību, aprēķinot naudas sodus par konkurences tiesību pārkāpumiem, skat. vispārīgi 2006. gada 29. jūnija spriedumu lietā C-308/04 P *SGL Carbon*/Komisija (Krājums, I-5977. lpp., 46. punkts), 2007. gada 25. janvāra spriedumu lietā C-407/04 P *Dalmine*/Komisija (Krājums, I-829. lpp., 133. punkts) un 2007. gada 10. maija spriedumu lietā C-328/05 P *SGL Carbon*/Komisija (Krājums, I-3921. lpp., 43. punkts).

98 — Šajā ziņā skat. spriedumu lietā *JCB Service*/Komisija (minēts 51. zemsvītras piezīmē, 205. punkts), 2009. gada 3. septembra spriedumu lietā C-534/07 P *Prym* un *Prym Consumer*/Komisija (Krājums, I-7415. lpp., 98. punkts) un 2012. gada 19. aprīļa spriedumu lietā C-549/10 P *Tomra Systems* u.c./Komisija (104.–108. punkts).

99 — Papildus skat. spriedumu lietā *KME* u.c./Komisija (minēts 51. zemsvītras piezīmē, 103. un 106. punkts), spriedumu lietā *Chalkor*/Komisija (minēts 78. zemsvītras piezīmē, 63. un 67. punkts) un spriedumu lietā *KME Germany* u.c./Komisija (minēts 78. zemsvītras piezīmē, 130. un 133. punkts).

100 — Skat. iepriekš šo secinājumu 44. punktu un 40. zemsvītras piezīmi.

126. Šajā lietā Vispārējā tiesa visādā ziņā ir paskaidrojusi, kāpēc tā uzskatīja par likumīgu preventīvā faktora noteikšanu 17 % apmērā no apgrozījuma. Vispārējā tiesa atsaucas uz apsvērumiem, kurus tā tieši pirms tam izteica par naudas soda pamatsummas aprēķināšanu, un pamato šo atsauci ar to, ka, pirmkārt, abu faktoru aprēķināšanā “diapazona zemākā robeža ir tāda pati” un, otrkārt, arī Komisija attiecībā uz abiem aprēķiniem min vienus un tos pašus motīvus, izmantojot savstarpējas atsaucē apstrīdētā lēmuma apsvērumos¹⁰¹.

127. Tādējādi no pārsūdzētā sprieduma skaidri un precīzi izriet Vispārējās tiesas apsvērumi par šo jautājumu. *Ziegler* viedoklis pēc būtības var atšķirties no Vispārējās tiesas viedokļa. Tomēr šis apstāklis pats par sevi nevar padarīt pārsūdzēto spriedumu par tādu, kuram trūkst pamatojuma¹⁰².

128. Līdz ar to iebildums par nepietiekamu pārsūdzētā sprieduma pamatojumu nav pamatots.

129. Papildus jāpiemin, ka *Ziegler* viedoklis par 2006. gada pamatnostādņu 22. un 25. punktu arī pēc būtības nav pārliecinošs. Tajos ietvertais Komisijas vispārīgais izteikums, ka, nosakot preventīvo faktoru, tā “ņemot vērā dažādus faktorus”, vispārīgi raksturo tās administratīvo praksi un obligāti nenozīmē, ka Komisijai katrā individuālā gadījumā jābalstās uz visiem šiem apstākļiem un šajā sakarā detalizēti jāpamato savs lēmums. Tas, kādi faktori ir svarīgi un cik šādu faktoru ir kopumā, drīzāk ir atkarīgs no katra individuālā gadījuma. Cik var spriest, *Ziegler* šajā lietā nav minējusi konkrētus argumentus, no kuriem izrietētu, ka, nosakot naudas soda pamatsummu, tostarp preventīvo faktoru, būtu bijis jāņem vērā vēl citus faktorus, kurus Komisija atstājusi bez ievērības.

130. Tādējādi otrais apelācijas pamats kopumā ir daļēji nepieņemams un daļēji nepamatots.

3) Par Komisijas “objektīvo objektivitāti” (trešais apelācijas pamats)

131. Trešais apelācijas pamats ir vērsts pret pārsūdzētā sprieduma 103.–107. punktu, kur Vispārējā tiesa izskata jautājumu par *Ziegler* apšaubīto Komisijas objektivitāti. *Ziegler* apgalvo, ka Vispārējā tiesa šajā ziņā neesot pienācīgi pamatojusi spriedumu un turklāt esot pārkāpusi pamattiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu un pamattiesības uz labu pārvaldību.

132. Šā iebilduma pamatā ir apstāklis, ka Komisija sevi uzskata par vienu no cietušajiem aizliegtās vienošanās pārcelšanās nozarē dēļ. Pēc *Ziegler* domām, šādos apstākļos Komisija nedrīkstēja pati lemt par aizliegto vienošanos pārcelšanās nozarē, jo pretējā gadījumā tā vienlaicīgi esot gan cietušais, gan tiesnesis.

133. Tātad apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka šīs lietas īpašie apstākļi ir ietekmējuši Komisijas objektivitāti. Turpretim *Ziegler* principā neapšaubā Savienībā pastāvošo pretmonopola tiesību īstenošanas sistēmu, tostarp Komisijas kā konkurences iestādes institucionālo nozīmi.

a) Par apgalvoto pārsūdzētā sprieduma pamatojuma trūkumu (trešā apelācijas pamata pirmā daļa)

134. Vispirms *Ziegler* pārmet Vispārējai tiesai, ka tā neesot atbildējusi uz pirmajā instancē izvirzīto *Ziegler* iebildumu par Komisijas objektīvo objektivitāti. Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka Vispārējā tiesa savā spriedumā esot analizējusi tikai subjektīvās, bet ne objektīvās objektivitātes prasību. Tādēļ pārsūdzētajā spriedumā neesot norādīts pamatojums.

¹⁰¹ — Pārsūdzētā sprieduma 94. punkts.

¹⁰² — 2007. gada 7. jūnija spriedums lietā C-362/05 P *Wunenburger*/Komisija (Krājums, I-4333. lpp., 80. punkts) un 2010. gada 20. maija spriedums lietā C-583/08 P *Gogos*/Komisija (Krājums, I-4469. lpp., 35. punkts).

135. Nav strīda par to, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja, apgalvojot, ka Vispārējā tiesa neesot atbildējusi uz pirmajā instancē izvirzīto prasības pamatu, galu galā izvirza iebildumu par pienākuma norādīt pamatojumu pirmās instances spriedumiem neizpildi (Tiesas statūtu 36. pants saistībā ar 53. panta 1. punktu)¹⁰³. Apelācijas tiesvedībā Tiesas veiktās kontroles mērķis it īpaši ir pārbaudīt, vai Vispārējā tiesa ir no tiesību viedokļa atbilstoši ņēmusi vērā visus prasītāja izvirzītos argumentus¹⁰⁴.

136. Šajā lietā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 103.–107. punktā, lai arī nedaudz, ir analizējusi pirmajā instancē izvirzīto *Ziegler* iebildumu par Komisijas šķietamo neobjektivitāti un ir paskaidrojusi, kāpēc tā noraida attiecīgo *Ziegler* prasības pamatu.

137. Jāatzīst, ka Vispārējā tiesa šajā ziņā nav precīzi nošķīrusi objektīvo un subjektīvo objektivitāti. Tas neapšaubāmi ir nepatīkami. Pārsūdzētajā spriedumā sniegto apsvērumu saturiskā pareizība, tātad šajā gadījumā jautājums, vai objektīvai objektivitātei ir izvirzāmas tādas pašas prasības kā subjektīvai objektivitātei, tomēr nav jautājums par Vispārējās tiesas pienākumu norādīt pamatojumu, bet gan ir materiālo tiesību jautājums¹⁰⁵. Tas, ka Vispārējā tiesa, izskatot lietu pēc būtības, izdarīja citādu secinājumu nekā apelācijas sūdzības iesniedzēja, pats par sevi nevar padarīt pārsūdzēto spriedumu par tādu, kuram trūkst pamatojuma¹⁰⁶.

138. Tādējādi trešā apelācijas pamata pirmā daļa nav pamatota.

b) Par pamattiesībām uz lietas taisnīgu izskatīšanu un labu pārvaldību (trešā apelācijas pamata otrā daļa)

139. Turklāt *Ziegler* apgalvo, ka ir pārkāptas tās pamattiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu un labu pārvaldību. Šis tiesību pārkāpums izpaužas tādējādi, ka Komisija šajā lietā bija “tiesnesis paša lietā”. Šajā sakarā apelācijas sūdzības iesniedzēja atsauca uz ECPAK 6. pantu, kā arī Pamattiesību hartas 47. un 41. pantu.

140. Komisija nav tiesa ECPAK 6. panta un Pamattiesību hartas 47. panta izpratnē¹⁰⁷. Tomēr kā Eiropas Savienības konkurences iestādei tai ir jāievēro tiesības uz labu pārvaldību, kas ar Savienības pamattiesību juridisko spēku ir nostiprinātas Hartas 41. pantā¹⁰⁸. Tajā ir paredzēts, ka ikvienai personai tostarp ir tiesības uz *objektīvu* jautājumu izskatīšanu Savienības iestādēs un struktūrās.

141. Šī objektivitātes prasība ietver divus aspektus – subjektīvo objektivitāti, atbilstoši kurai nevienam ieinteresētās struktūras darbiniekam nedrīkst pastāvēt aizspriedumi vai personīgs pieņēmums, un *objektīvo objektivitāti*, atbilstoši kurai jābūt pietiekamām garantijām, lai varētu izslēgt jebkādas leģitīmas šaubas par attiecīgās struktūras neitralitāti¹⁰⁹.

103 — 1991. gada 1. oktobra spriedums lietā C-283/90 P *Vidrányi*/Komisija (*Recueil*, I-4339. lpp., 29. punkts), 1992. gada 17. decembra spriedums lietā C-68/91 P *Moritz*/Komisija (*Recueil*, I-6849. lpp., 37.–39. punkts) un spriedums lietā *Gogos*/Komisija (minēts 102. zemsvītras piezīmē, 29. punkts).

104 — Spriedums lietā *France Télécom*/Komisija (minēts 40. zemsvītras piezīmē, 41. punkts).

105 — Šajā sakarā skat. manus apsvērumus par trešā apelācijas pamata otro daļu (tālāk šo secinājumu 139.–150. punkts).

106 — Spriedums lietā *Wunenburger*/Komisija (minēts 102. zemsvītras piezīmē, 80. punkts) un spriedums lietā *Gogos*/Komisija (minēts 102. zemsvītras piezīmē, 35. punkts).

107 — 1980. gada 29. oktobra spriedums apvienotajās lietās no 209/78 līdz 215/78 un 218/78 *van Landewyck* u.c./Komisija (*Recueil*, 3125. lpp., 81. punkts) un *Musique Diffusion française* u.c./Komisija (minēts iepriekš 64. zemsvītras piezīmē, 7. punkts); tādā pašā nozīmē turklāt nesen pieņemtais Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2011. gada 27. septembra spriedums lietā *Menarini* pret Itāliju (Prasība Nr. 43509/08, *Recueil des arrêts et décisions* vēl nav publicēts, 58. un 59. punkts, attiecībā uz Itālijas konkurences iestādi *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato*).

108 — Tas, ka administratīvajā procesā, kurā Komisija izskata konkurences tiesību pārkāpumus, piemēro nevis Pamattiesību hartas 47. pantu, bet gan tās 41. pantu, izriet arī no 2011. gada 25. oktobra spriedumiem lietā C-109/10 P *Solvay*/Komisija (Krājums, I-10329. lpp., 53. punkta pēdējais teikums) un lietā C-110/10 P *Solvay*/Komisija (Krājums, I-10439. lpp., 48. punkta pēdējais teikums).

109 — Šādā nozīmē – attiecībā uz tiesu objektivitāti – 2009. gada 19. februāra spriedums lietā C-308/07 P *Gorostiaga Atxalandabaso*/Parlaments (Krājums, I-1059. lpp., 46. punkts) un 2011. gada 15. decembra rīkojums lietā C-411/11 P *Altner*/Komisija (Krājums, I-206. lpp., 15. punkts); skat. turklāt Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2002. gada 27. augusta rīkojumu lietā *Didier* pret Franciju (Prasība Nr. 58188/00, *Recueil des arrêts et décisions* 2002-VII, 2. punkts).

142. Šā apelācijas pamata priekšmets ir tikai otrais aspekts, t.i., objektīvas objektivitātes prasība. *Ziegler* apgalvo, ka, izskatot šo lietu, Komisija objektīvu iemeslu dēļ neesot varējusi būt objektīva, jo tā pati esot viens no galvenajiem cietušajiem aizliegtās vienošanās pārcelšanās nozarē dēļ, kā arī tādēļ, ka Komisijas darbinieki esot “pieprasījuši viltus piedāvājumus”¹¹⁰ (*sic!*). Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa to neesot ņēmusi vērā.

143. Šajā apelācijas tiesvedībā var palikt nenoskaidrots, vai objektīvās objektivitātes prasības pārkāpuma gadījumā Vispārējai tiesai apstrīdētais lēmums būtu jāatceļ kompetences neesamības dēļ – šāda ir *Ziegler* izvirzītā tēze – vai tiesību uz labu pārvaldību pārkāpuma dēļ. Jo šajā lietā katrā ziņā nav nekādas norādes par to, ka Vispārējā tiesa būtu varējusi neievērot jebkādas Komisijas objektīvās objektivitātes nepilnības.

144. Komisijas objektīvās objektivitātes varbūtējās nepilnības it īpaši nevar izpausties tikai tajā apstākļi, ka par aizliegto vienošanos, kas ir finansiāli nelabvēlīgi ietekmējusi Eiropas Savienību, Komisija ierosina lietu un nosaka sankcijas¹¹¹. Šajā ziņā Komisija atrodas tādā pašā situācijā kā valsts iestādes, kuras, piemēram, ierosina lietas pret personām, kas ir atbildīgas par nodokļu nemaksāšanu vai apiešanu, vai kā pašvaldību iestādes, kuras cīnās ar stāvvietu sodu nemaksātājiem. *Ziegler* gan apgalvo, ka, pretstatā minētajām valsts vai pašvaldību institūcijām, Komisija kā Savienības iestāde un darba devēja šajā lietā bija daudz vairāk ieinteresēta, tomēr tā nekādi nepamato šo savu argumentu¹¹².

145. Visbeidzot, no objektīvās objektivitātes perspektīvas liela nozīme ir tam, lai attiecīgās iestādes uzbūves un darba organizācijas kontekstā tiktu veikti visi nepieciešamie pasākumi, lai tiesību sistēmai pakļauto personu acīs novērstu jebkādu aizspriedumu ēnu. Šajā ziņā it īpaši jānodrošina, lai pārkāpumu neizmeklētu un sankcijas nenoteiktu tas pats dienests, kuru ir skārušas attiecīgā pārkāpuma sekas.

146. Nedz no lietas materiāliem, nedz lietas dalībnieku mutvārdu apsvērumiem Tiesā neizriet kādas konkrētas norādes, ka Komisija šajā lietā nebūtu veikusi vajadzīgos pasākumus. Tā, piemēram, Komisijā par pārcelšanās pakalpojumu izmantošanu un konkurences pārkāpumu izmeklēšanu ir atbildīgi divi dažādi un viens no otra pilnībā nošķirti dienesti. Jāatzīst, ka gan viens, gan otrs dienests ir pakļauts Komisāru kolēģijas lēmējvarai¹¹³, tomēr par katru no tiem ir atbildīgs atšķirīgas nozares komisārs¹¹⁴.

147. Tātad arī šajā ziņā situācija Eiropas iestāžu organizatoriskās uzbūves ziņā galu galā būtiski neatšķiras no pašvaldību organizatoriskās uzbūves, kur visi dienesti – gan tie, kas atbild par pašvaldības budžetu, gan tie, kas atbild par cīņu ar stāvvietu sodu nemaksātājiem – ir pakļauti kopējai politiskai vadībai, tādai kā pašvaldības priekšsēdētājs, pašvaldības padome vai pašvaldības priekšsēdētāja vietnieku kolēģija. Līdzīgi tas ir arī valsts iestāžu gadījumā, kuru uzdevums ir ierosināt lietas un noteikt sankcijas

110 — Procesa valodā: “[...] *des fonctionnaires de la Commission étaient impliqués en tant que demandeurs de devis de complaisance fournis par les entreprises de déménagement concernées* [...].”

111 — Tādā pašā nozīmē ģenerālvokāta Krusa Viljalona [*Cruz Villalón*] 2012. gada 26. jūnija secinājumi lietā C-199/11 *Otis* u.c. (2012. gada 6. novembra spriedums, 56.–71. punkts), kurš līdzīgu jautājumu aplūko no civilprocesa perspektīvas, kuru Komisija ir uzsākusi pret pārkāpumā iesaistītiem uzņēmumiem. Tiesa 2012. gada 24. oktobra tiesas sēdē deva iespēju šīs lietas dalībniekiem izteikt savus apsvērumus par iepriekš minētajiem secinājumiem.

112 — Šajā sakarā jāpiebilst, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja neatbilstoši citē apstrīdētā lēmuma 598. apsvērumu. Proti, pretēji tam, kā, šķiet, uzskata *Ziegler*, Komisija šajā apsvērumā nekādā ziņā nav raksturojusi sevi kā “vienu no galvenajiem cietušajiem” aizliegtās vienošanās pārcelšanās nozarē dēļ. Gluži pretēji, tajā daudz vispārīgāk ir norādīts, ka “šķiet”, ka starp viltus piedāvājumu prakses “galvenajiem cietušajiem” ir arī “Belģijas un starptautiskās publiskās iestādes”. Līdzīgi tas ir arī ar Komisijas iebildumu rakstu pirmajā instancē, uz kura 1. punktu atsaucas *Ziegler*. Arī tajā tikai vispārīgi ir norādīts, ka starp fiziskām personām, kuru pārvaldījumi bija skarti, esot arī Eiropas iestāžu darbinieki, tostarp arī Komisijas darbinieki.

113 — Komisijas Reglamenta 1. pants (skat. arī LES 17. panta 6. punkta b) apakšpunktu).

114 — EKL 217. panta 2. punkts (tagad – LES 17. panta 6. punkta b) apakšpunkts un LESD 248. pants).

par nodokļu nemaksāšanu vai apiešanu. Galu galā, pat ja tās var neatkarīgi lemt jautājumus, kas saistīti ar lietas būtību, tās ir iesaistītas tajā pašā valsts organizatoriskajā struktūrā kā iestādes, kuras atbild par valsts budžeta pārvaldību. Šis fakts pats par sevi nav piemērots, lai apšaubītu to objektīvo objektivitāti¹¹⁵.

148. Visbeidzot, noraidāms ir *Ziegler* arguments, ka Komisijas darbinieki esot “pieprasījuši viltus piedāvājumus”. Jo, pirmkārt, šajā lietā Tiesas rīcībā nav nekādas norādes, ka Komisijas darbinieki no pārcelšanās uzņēmumiem būtu saņēmuši tāmes, zinot vai arī tikai nojaušot, ka tie ir viltus piedāvājumi. Pat uz tiesas sēdē uzdotajiem jautājumiem *Ziegler* izteiktie argumenti šajā sakarā nebija nekas vairāk kā augstākā mērā vispārīgi un nepamatoti apgalvojumi. Otrkārt, no tiesvedības neizriet nekādas norādes, ka tiem pašiem Komisijas darbiniekiem, kuri izskata šīs tāmes, būtu arī uzticēts izmeklēt aizliegto vienošanos pārcelšanās nozarē un noteikt sankcijas.

149. Ja Komisija automātiski zaudētu savu kompetenci ierosināt lietas un noteikt sankcijas par pārkāpumiem, tiklīdz kaut mazākā mērā būtu skartas Savienības vai tās darbinieku finansiālās intereses, tad būtu nopietni apdraudēta efektīva Līgumos noteikto konkurences noteikumu izpilde, kas ir viens no Komisijas pamatzdevumiem. Kā uzskatāmi liecina it īpaši šī lieta, šo izpildes problēmu, pretēji *Ziegler* viedoklim, nevarētu uzticami atrisināt arī vienas vai vairāku valsts konkurences iestāžu iesaistīšana Komisijas vietā, jo arī valsts institūcijas taču var būt cietušas no attiecīgo aizliegto vienošanos darbības¹¹⁶.

150. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Vispārējai tiesai nevar nopietni pārvest, ka tā nebūtu ņēmusi vērā prasības, kas attiecībā uz šo lietu izriet no tiesību uz lietas taisnīgu izskatīšanu un labu pārvaldību principiem.

151. Tā tas ir vēl jo vairāk tādēļ, ka Komisijai kā administratīvai iestādei nav jāatbilst tiem pašiem stingriem standartiem kā neatkarīgai tiesai Pamattiesību hartas 47. panta izpratnē. Gluži pretēji, Komisijas akti, tostarp tās konkurences tiesību pārkāpumu sakarā pieņemtie lēmumi par naudas soda piemērošanu, ir pakļauti neatkarīgai Savienības tiesu kontrolei¹¹⁷. Tādējādi, pretēji tam, kā, šķiet, uzskata *Ziegler*¹¹⁸, Komisija tādā lietā kā šī tieši nav vienlaicīgi apsūdzētāja un tiesnese.

c) Starpsecinājumi

152. Trešā apelācijas pamata otrā daļa tāpat arī nav pamatota. Līdz ar to šīs apelācijas sūdzības pamats kopumā ir jānoraida.

115 — Šajā sakarā skat. arī 2012. gada 6. novembra spriedumu lietā C-199/11 *Otis* u.c., 64. punkts; līdzīgi jau pieminētie ģenerālvokāta Krusa Viljalona secinājumi šajā lietā (minēti 111. zemesvītras piezīmē, it īpaši 41. punkts).

116 — Šajā sakarā vēlreiz skat. apstrīdētā lēmuma 598. apsvērumu, atbilstoši kuram “šķiet”, ka “Beļģijas un starptautiskās publiskās iestādes” ir vienas no viltus piedāvājumu prakses “galvenajiem cietušajiem”.

117 — Par to, ka Komisijai nav tiesas statusa, skat. iepriekš 107. zemesvītras piezīmē minēto judikatūru; par Komisijas aktu pārbaudi tiesā skat. it īpaši spriedumu lietā *KME* u.c./Komisija (minēts 51. zemesvītras piezīmē, 102.–106. punkts), spriedumu lietā *Chalkor*/Komisija (minēts 78. zemesvītras piezīmē, 62.–67. punkts), spriedumu lietā *KME Germany* u.c./Komisija (minēts 78. zemesvītras piezīmē, 129.–133. punkts) un spriedumu lietā *Otis* u.c. (minēts 115. zemesvītras piezīmē, 59.–64. punkts).

118 — *Ziegler* savus rakstveida un mutvārdu argumentus par trešo apelācijas pamatu balsta tostarp uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2005. gada 15. decembra spriedumu lietā *Kyprianou* pret Kipru (Prasība Nr. 73797/01, *Recueil des arrêts et décisions* 2005-XIII, 127. punkts), kurā ir norādīts, ka prasītāja, liecinieka, apsūdzētāja un tiesneša lomu sajaukums var modināt nopietnas šaubas par attiecīgās tiesas objektivitāti (“[...] la confusion des rôles entre plaignant, témoin, procureur et juge peut à l'évidence susciter des craintes objectivement justifiées quant à la conformité de la procédure au principe établi en vertu duquel nul ne peut être juge en sa propre cause et, en conséquence, quant à l'impartialité du tribunal [...]”).

4) Par vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminācijas principu (ceturtais apelācijas pamats)

153. Savā ceturtajā un pēdējā apelācijas pamatā *Ziegler* apstrīd pārsūdzētā sprieduma 165. –172. punktu. Šajā sprieduma daļā Vispārējā tiesa izskata jautājumu, vai *Ziegler* ekonomisko grūtību dēļ bija jāsamazina tai piemērotais naudas sods, pieņemot apstrīdēto lēmumu, un vai Komisijas attieksme pret *Ziegler* šajā sakarā bija nelabvēlīgāka nekā pret *Interdean NV*, vēl vienu aizliegtajā vienošanās iesaistītu uzņēmumu.

154. Apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmet Vispārējai tiesai, ka, pārbaudot apstrīdēto lēmumu, tā nav ievērojusi “vispārējo vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminācijas principu”. Vispārējās tiesas nepamanītā nevienlīdzīgā attieksme izpaužoties tajā apstākļi, ka, pamatojoties uz 2006. gada pamatnostādņu 37. punktu, *Interdean* administratīvajā procedūrā par 70 % tika samazināts naudas sods, turpretim *Ziegler* situācija vispār netika izvērtēta, pamatojoties uz šo pamatnostādņu normu, lai gan, kā *Ziegler* apgalvo, tai arī bija ekonomiskas grūtības.

155. Kā jau iepriekš minēts¹¹⁹, vienlīdzīgas attieksmes princips ir vispārējs Savienības tiesību princips, kas ietverts Pamattiesību hartas 20. un 21. pantā, kuram ir būtiska nozīme saistībā ar naudas soda piemērošanu aizliegto vienošanos gadījumos. Šis princips nosaka, ka līdzīgas situācijas nedrīkst atrisināt atšķirīgi, bet atšķirīgas situācijas – līdzīgi, ja vien šāda attieksme nav objektīvi pamatota¹²⁰.

156. Atšķirīgo situāciju salīdzināmais raksturs tiek novērtēts, ņemot vērā visus to raksturojošos elementus. Šie elementi ir jānosaka un jānovērtē, ņemot vērā Savienības tiesību akta, ar ko tiek ieviesta attiecīgā atšķirība, priekšmetu un mērķi¹²¹. Turklāt ir jāņem vērā tās jomas principi un mērķi, kurā attiecīgais akts ietilpst¹²².

157. Šajā lietā *Ziegler* apgalvo, ka Vispārējai tiesai tās situācija, it īpaši no maksātspējas neesamības viedokļa, bija jāuzskata par pielīdzināmu *Interdean* situācijai un jāņem vērā, piemērojot pamatnostādņu 37. punktu.

158. Tādēļ jāizvērtē, vai apgalvotā ierobežotā maksātspēja, pieņemot tās esamību, pati par sevi var padarīt pielīdzināmas divu uzņēmumu situācijas, ņemot vērā 2006. gada pamatnostādņu 37. punkta priekšmetu un mērķi.

159. Šajā sakarā jāpiebilst, ka 2006. gada pamatnostādņu 37. punkts ļauj Komisijai “konkrēto lietas apstākļu” dēļ naudas sodu aprēķināt citādāk, nekā to nosaka attiecīgo pamatnostādņu vispārējā metodika. Tātad, piemērojot 37. punktu, naudas sods, kas aprēķināts atbilstoši vispārējai metodikai, var tikt gan palielināts, gan samazināts.

119 — Skat. iepriekš šo secinājumu 115. punktu.

120 — 2006. gada 10. janvāra spriedums lietā C-344/04 *IATA* un *ELFAA* (Krājums, I-403. lpp., 95. punkts), 2008. gada 16. decembra spriedums lietā C-127/07 *Arcelor Atlantique et Lorraine* u.c. (“*Arcelor*”, Krājums, I-9895. lpp., 23. punkts), kā arī spriedums lietā *Akzo* un *Akcros* (minēts 20. zemsvītras piezīmē, 54. punkts).

121 — Spriedums lietā *Arcelor* (minēts 120. zemsvītras piezīmē, 25. un 26. punkts), 2011. gada 1. marta spriedums lietā C-236/09 *Association Belge des Consommateurs Test-Achats* u.c. (Krājums, I-773. lpp., 29. punkts), 2011. gada 17. marta spriedums lietā C-221/09 *AJD Tuna* (Krājums, I-1655. lpp., 93. punkts) un 2011. gada 12. maija spriedums lietā C-176/09 *Luksemburga/Parlaments* un *Padome* (Krājums, I-3727. lpp., 32. punkts).

122 — Spriedums lietā *Arcelor* (minēts 120. zemsvītras piezīmē, 26. punkts) un spriedums lietā *Luksemburga/Parlaments* un *Padome* (minēts 121. zemsvītras piezīmē, 32. punkts).

160. Tomēr naudas soda samazinājuma gadījumā 2006. gada pamatnostādņu 37. punktā paredzētais regulējums, atšķirībā no 35. punktā noteiktā regulējuma, nav galvenokārt saistīts ar uzņēmuma samazināto maksāspēju vai maksātnespēju konkrētā sociālajā un ekonomiskajā kontekstā. Gluži pretēji, abi minētie pamatnostādņu noteikumi ir atkarīgi no dažādiem nosacījumiem un tiem nav viens un tas pats mērķis. Ja abus noteikumus vēlētos interpretēt un piemērot tādējādi, ka tiem būtībā ir vienāds saturs, tad 37. punkts līdztekus 35. punktam kā pamats izņēmuma kārtā piemērotam naudas soda samazinājumam būtu lieks.

161. Tātad, pat ja apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī *Ziegler* būtu bijusi samazināta maksāspēja vai maksātnespēja 2006. gada pamatnostādņu 35. punkta izpratnē, no pamatnostādņu 37. punkta perspektīvas šim faktam pašam par sevi nebūtu bijusi izšķiroša nozīme, lai šā uzņēmuma situāciju pielīdzinātu *Interdean* situācijai.

162. Uzņēmuma nepietiekamai maksāspējai gan var būt zināma nozīme arī 2006. gada pamatnostādņu 37. punkta kontekstā, vērtējot konkrētos lietas apstākļus, šajā gadījumā – īpašus finansiālos apstākļus. Tomēr šādā gadījumā naudas soda samazinājuma piešķiršanai saskaņā ar 37. punktu jānosaka ievērojami augstāka robežšķirtne nekā 35. punkta kontekstā. Citiem vārdiem sakot, īpašu finansiālo apstākļu prezumpcija 2006. gada pamatnostādņu 37. punkta izpratnē paredz ārkārtīgi nopietnu attiecīgā uzņēmuma maksāspējas ierobežojumu.

163. Pretējā gadījumā būtu jāuztraucas, ka teksta ziņā daudz vispārīgāk formulētā 37. punkta izmantošana varētu apdraudēt stingros nosacījumus attiecībā uz naudas soda samazinājumu nepietiekamas maksāspējas dēļ, kādi tie ir noteikti 35. punktā, un būtu nopietns risks, ka, izmantojot 2006. gada pamatnostādņu 37. punktu, zustu jēga naudas sodu samazinājuma absolūtam izņēmuma raksturam, kāds tas ir noteikts 35. punktā¹²³.

164. Tādējādi Vispārējā tiesa, skatot jautājumu par 2006. gada pamatnostādņu 37. punkta piemērošanu, pamatoti ir salīdzinājusi, cik nopietni *Ziegler* un *Interdean* maksāspēju, ņemot vērā to attiecīgo gada apgrozījumu, ietekmēja atbilstoši vispārējai metodikai aprēķinātie naudas sodi¹²⁴. Jo pretēji tam, kā, šķiet, domā apelācijas sūdzības iesniedzēja, ne visi attiecīgā uzņēmuma maksāspējas ierobežojumi var būt par iemeslu naudas soda samazinājumam saskaņā ar šo pamatnostādņu 37. punktu, lai arī samazinājums var tikt noteikts atšķirīgā apmērā. Gluži pretēji, izdarīt pieņemumu par īpašiem finansiāliem apstākļiem pamatnostādņu 37. punkta izpratnē vispār var tikai ārkārtīgi nopietna attiecīgā uzņēmuma maksāspējas ierobežojuma gadījumā, kas ir ievērojami lielāks par (tikai) nepietiekamu maksāspēju 35. punkta izpratnē.

165. Šajā lietā nav strīda par to, ka, atšķirībā no *Interdean*, *Ziegler* nedz administratīvajā procedūrā nedz pirmās instances tiesvedībā nav minējusi faktus, kas kaut vai *prima facie* pamatotu, ka tās gadījumā papildus apgalvotajam tās maksāspējas ierobežojumam (2006. gada pamatnostādņu 35. punkts) varētu būt runa par īpašiem finansiāliem apstākļiem, kas attaisnotu naudas soda samazinājumu (attiecīgo pamatnostādņu 37. punkts). Pienākums iesniegt pierādījumus par šādu apstākļu esamību ir lietas dalībniekam, kurš uz tiem atsaucas. *Ziegler* nekas nekavēja sniegt atbilstošas ziņas, it īpaši tādēļ, ka tai bija jābūt vajadzīgajai informācijai, kas galvenokārt izrietēja no šā uzņēmuma atbildības jomas.

166. Tā kā *Ziegler* nesniedza atbilstošas ziņas, kas ļautu izdarīt secinājumu par īpašu apstākļu esamību 2006. gada pamatnostādņu 37. punkta izpratnē, Vispārējā tiesa, nepieļaujot kļūdu tiesību piemērošanā, varēja prezumēt, ka *Ziegler* un *Interdean* neatradās līdzīgā situācijā un līdz ar to nebija jāuzskata, ka vienlīdzīgas attieksmes princips būtu pārkāpts.

¹²³ — Skat. 2006. gada pamatnostādņu 35. punkta ievadformulējumu: "Ārkārtas gadījumos [..]"

¹²⁴ — Pārsūdzētā sprieduma 171. punkts.

167. Tādējādi kopumā arī ceturtais apelācijas pamats nav pamatots.

C – Starpsecinājumi

168. Tā kā neviens no *Ziegler* izvirzītajiem apelācijas pamatiem nav apmierināms, apelācijas sūdzība ir jānoraida kopumā.

V – Par tiesāšanās izdevumiem

169. Ja atbilstoši manam ierosinājumam izskatāmajā lietā apelācijas sūdzība tiek noraidīta, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem (2012. gada 25. septembra Reglamenta 184. panta 2. punkts), turklāt precīza kārtība izriet no Reglamenta 137.–146. panta saistībā ar 184. panta 1. punktu¹²⁵.

170. Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam saistībā ar 184. panta 1. punktu lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriet apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā *Ziegler* spriedums varētu būt nelabvēlīgs, tad *Ziegler* ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

VI – Secinājumi

171. Pamatojoties uz iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem, ierosinu Tiesai pieņemt šādu nolēmumu:

- 1) apelācijas sūdzību noraidīt;
- 2) *Ziegler SA* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

125 — Saskaņā ar vispārējo principu, ka jauni procesuālie noteikumi tiek piemēroti visām tiesvedībām, kas ir uzsāktas brīdī, kad tie stājas spēkā (pastāvīgā judikatūra, skat. tikai 1981. gada 12. novembra spriedumu apvienotajās lietās no 212/80 līdz 217/80 *Meridionale Industria Salumi* u.c. (*Recueil*, 2735. lpp., 9. punkts), šajā lietā tiesāšanās izdevumi tiek noteikti atbilstoši Tiesas 2012. gada 25. septembra Reglamentam, kas ir stājies spēkā 2012. gada 1. novembrī (šajā pašā ziņā skat. spriedumu lietā Komisija/*Verhuizingen Coppens*, minēts 6. zemsvirtras piezīmē, 83.–85. punkts). Tomēr pēc būtības tas neatšķiras no Tiesas 1991. gada 19. jūnija Reglamenta 69. panta 2. punkta saistībā ar 118. pantu un 122. panta pirmo daļu.